

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 9 (130) вересень 2015 р.

Другий фестиваль-конкурс недільних шкіл єпархії «Діти, які знають Бога» пройшов у володимир-волинському соборі Різдва Христового з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла. 27 липня після Богослужіння і покладання квітів до пам'ятного знака героям Донбаської війни захід відбувся в приміщенні недільної школи. У ньому взяли участь 140 дітей із таких деканатів: Іваничівського, Локачинського, володимирських міського й районного, Луцького міського і Нововолинського.

Протоієрей Ігор Бігун, директор недільної школи собору Різдва Христового, ділиться враженнями: «Діти виступали емоційно і дуже гарно. Ми розраховували на те, щоб перезнайти їх між собою, щоб було середовище, в якому фор-

муватимуться дружні стосунки між різними містами й селами нашої єпархії».

Конкурси тривали в чотирьох номінаціях: духовна пісня, поезія, патріотичний малюнок, український костюм. У журі працювали: луцький міський декан протоієрей Михайло Онищук, викладач Волинської православної богословської академії протоієрей Петро Стеблина, переможець обласного етапу конкурсу «Вчитель року» за спеціальністю «Основи християнської етики» матінка Майя Корецька.

Дипломи за участь вручили всім, а десять недільних шкіл привітали з певною перевагою над іншими. На завершення відбулась екскурсія Старим містом.

Світлина з архіву прот. Ігоря Бігуна

3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

11 вересня – Усікновення глави Йоана Предтечі

Йоан (Іван) Хреститель народився в сім'ї священика Захарії та Єлисавети, родички Богородиці, коли вони були у похилому віці й уже не сподівалися на потомство. Він був посланий Богом, щоб приготувати вибраний народ до визнання Ісуса Христа Месією. «... Він буде великим перед Господом» (Лк. 1:15), – каже ангел до батька св. Івана Захарії, сповіщаючи, що невдовзі у нього народиться син.

Іван Хреститель, якого ще називають Предтечею, своїм суворим способом життя дав взірцевий приклад богопосвячення життя. Він закликав людей до покаяння, кажучи: «Гряде сильніший від мене, слідом за мною, Якому я не достойний, нахилившись, розв'язати ремінь Його

зуття. Я хрестив водою, а Він хреститиме Святим Духом вас» (Мк. 1:7–8).

Іван Хреститель осуджував царя Ірода за те, що той жив із дружиною свого рідного брата – Іродіадою. Відтак жінка захотіла помститися Іванові й так приховати ганебний вчинок. Одного разу, коли Ірод святкував свій день народження, для нього танцювала донька Іродіади – Соломея. Цей танець дуже сподобався Іродові й він пообіцяв дівчині, що виконає будь-яке її бажання. Дівчина, за намовою матері, попросила відсікти Іванові Хрестителю голову. Ірод дотримав слова, і голову було відтято.

За переказом, Іродіада закопала її в нечистоту місці. Але дружина Іродового домоправителя Хузи поховала голову Хрестителя в глиняній посудині на горі Оливній (упродовж церковного

року святкуємо три її віднайдення), де в Ірода була ділянка землі. Тіло Івана Хрестителя тої ночі його учні поховали в Севастії, там, де стався злочин.

362 року за наказом імператора Юліана Відступника язичники розкопали могилу Івана Хрестителя та намагалися спалити його останки, але християнам вдалося викупити частину та переправити в Олександрію.

Згідно з переказами, помянути день усікновення голови Предтечі Господнього Івана почали ще його учні. Але традиція празника та його поширення остаточно сформувалися в V ст.

Зокрема, це свято згадується у вірменському перекладі Лекціонарію, який відображає тодішню практику єрусалимського богослужіння.

Усікновення голови Івана Хрестителя, за переказами, сталося 32 року після Різдва Христового, однак точна дата невідома. Відповідно до однієї з поширених версій, 11 вересня (29 серпня за новим стилем) цю подію почали вперше поминати в Олександрійській Церкві на противагу святкуванням олександрійського нового року, початок якого припадав на цей день.

Закінчення на с. 4

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця популярна волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 55 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: pravoslavivolyzni.org.ua

БОЖЕ КЕЛИКІЙ, ЄДИНИЙ,

ІЄРОМОНАХ МАКАРІЙ: «НА ВІЙНІ БОГ ПОКАЗУЄ БАГАТО ДИВ І ЗМІЦНЮЄ НАШУ ВІРУ»

Півтора року тому він отримав повістку до військомату: через поганий облік там не знали, що Олег Дядюсь вже сім літ як монах. Пішов, бо розумів, що Україну треба захищати. Служить отець Макарій капеланом, тобто військовим священником, батальйону імені Кульчицького Національної гвардії. Правда, «зброя» його не стріляє, але силу має не меншу. Словом і молитвою він лікує душі бійців. Йдучи служити, священник не сумнівався: буде важко. Але контраст між життям ченців і воїнів виявився надто різким. До такої картини був не готовий.

що вбивають командира. Хоча на тій стороні теж воюють православні, але й чимало чеченців, які мусульмани. А для багатьох із них за радість убити «невірного».

Поїздки в горно війни ченцю благословив митрополит Михаїл. Адже крім продуктів, амуніції й техніки, доброго слова й підтримки духу там треба не менше. Бо товаришам по зброї так душу не виллеш, як священникові, і не в кожній пораді запиташ. А у важкі моменти людина звертається до Бога. Віра вселяла не тільки надію, а й буквально витягала з того світу. Уламки

– У нас ніхто не хизується, скільки вбив людей. Вони всі добре розуміють, що це чийсь діти, це чийсь сини, це чийсь батьки. От підбитим танком чи БТРом – хизувалися. Навпаки, хлопці підходили й казали: «Батькушко, є в чому каятись. Тобто зараз хочу посповідатися, бо є в чому». Людина, яка бачила ті очі, кого вона убиває, думаю, запам'ятає це на все життя. Так, у цьому треба каятись, в цьому треба сповідатися, і дійсно, буде ставати легше. Бо коли очищаєш свою душу, то очищаєш ті рани, які є на душі. І так само хлопцям кажу постійно: Сповідь і Причастя. Це найбільше лікування для душі.

– Але ми сповідаємося для того, щоб очиститися й більше так не чинити. А на війні людина змушена знову їти вбивати, тому що ворог загрожуватиме Україні, родині й усім побратимам. Наскільки оця сповідь є чистою, щирою, правильною?

Ця сповідь щира, бо вона виходить із глибини душі. Вони дійсно це переживають і співпереживають. Чи не будуть це далі робити? Якби вони прагнули вбивати, то це було б гріховно й важко. Насправді ніхто не хоче вбивати, нищити людину. Просто ми захищаємо свою землю, ближнього, товариша й мусимо стріляти в противника. Хлопців цим заспокоюєш, що він «душу свою кладе за ближнього», що робить добру справу. Не тому, що вбиває людину. Навіть у суді, коли ти захищаєш себе вбиваєш людину, тебе виправдовують. А на війні ти не себе захищаєш – захищаєш цілу країну. Тож якщо наші суди земні побудовані на біблійних законах, на християнських, то й Господь це все виправдає. Так само й хлопці заспокоюєш, тому що всі так само переживають. Найстрашніше – хлопці непокояться, коли гинуть мирні люди. За вірою кожній людині дається багато. Яка людина молиться, щоб дійсно пройти всю війну і не вбити людину, Господь їй це дає.

– Про наших солдатів говорять різне. Як вони себе поводять і що вони про те все думають? Не секрет, що багато спиваються. Наскільки ця проблема гостра? Говорять і про мародерство.

– Десь так і є. І мародерство є, і пияцтво. Це наша проблема. Деякі бійці – уже не бійці. Їх просто треба звідти забирати. Їм потрібна психологічна допомога. Капеланства як такого в принципі ще нема. Психологів як таких теж досить мало. З хлопцями ніхто не спілкується. Є надломлені бійці, які втратили свій образ. Їх треба звідти забирати. Вони вже не будуть воювати. І що довше він там перебуває, то більше озлоблюється. І через таких хлопців у багатьох формується негативне сприйняття наших захисників. Ми не ловили наших бійців на мародерстві, Чув про таке, але не бачив – не можу говорити.

– Це, швидше, плітки?

– Не можуть бути завжди плітки. Були такі випадки, коли місцеві займалися мародерством. Ми на ніч залишали свою позицію, бо починалися страшні обстріли. Багато речей не могли забрати, але розраховували повернутися й забрати потім. І коли приїжджали – бачили, що місцеві все розтягували. Ті розтягували, яким ми давали ліки, харчі й одяг, що попривозили волонтери.

То, вибачте, тоді стримати бійців від якоїсь жорстокої поведінки неможливо. Наші військові мають наказ розстрілювати мародерів, тих, хто торгує зброєю, наркотиками.

– Наші волонтери збирають дуже багато допомоги бійцям, відвозять, а потім чуємо: того немає, того немає... Дехто навіть продукти не має. Де воно все дівається?

– Можу говорити про той батальйон, до якого належу. Нам скаржитися нема чого. Харчування в нас – я так не харчувався вдома. Волонтери робили нам цілі свята. Привозили у відрах пластмасових і вареники, і відбивні, і деруни. І одяг також. Усе, чого потребував батальйон. Командир зважає на те, що кому треба, й те роздає. Тобто все по-розумному. У нас, слава Богу, допомога від волонтерів не розкладається.

– Повернімося до молитви на Сході. Наскільки ця молитва є постійною, наскільки сприйнятною? Бо, може, хтось скаже: «Мені зараз не до молитви», хоче відпочити солдат. Наскільки молитва допомагає?

– Найперше я бійців навчаю Ісусової молитви. Вона найменша, найкоротша, але найпомічнійша. Сам молюся постійно там, коли перебуваю. Якщо загальні якісь відбуваються молебні, то, чесно зізнатися, все залежить від бійців. Я роблю всім оголошення – хто хоче, той приходить. А таких досить багато.

На Карачуні ми були в повному оточенні й Літургію там служити було неможливо. Бо на передовій під постійними обстрілами хлопці не можуть просто стояти біля тебе: треба всім бігти на пости. Тоді служиш короткі молебні. Або Причастя хворого, причащав бійців. Якщо перебуваємо більше в тилу, де немає обстрілів, такої швидкої тривоги, то там можна було служити Літургію.

– Є облаштована церква?

– Мені виділяли місце для каплички. Я там і проживав, і служив. Якщо місця немає, то тоді там на місці, там де жив, знаходив куточок і служив. У Дебальцевому більше служив панахиду, бо дуже багато тоді було втрат. Підтримував зв'язки з волонтерами, з медиками. Коли гинув наш боєць, вони телефонували й казали ім'я, просили помолитися.

– Я очікував, що там буде важко, але не очікував, наскільки буде важко. Уже ж і бачив людські смерті, ховав людей, але коли стикаєшся з тим, що бачиш тіла, розкидані по полю, обгорілі, шматки людського тіла, – це дуже важко. А ще страшно усвідомлювати, що поруч лягали міни. Ніби жив у монастирі, готувався до вічності, але розумію, що до таких речей взагалі не готовий. Та, напевне, взагалі не готовий.

– Але можна ж було не йти на війну, бо ж Ви – чернець.

– Можна було. Але... Коли був Майдан, коли хлопці там стояли за країну, боролися за наші права з вами, то душа рвалася до них. Хотілося їх підтримати всіма силами. А коли випала нагода підтримувати хлопців на війні – не можеш відмовити. Бо ця потреба волає зсередини.

Спочатку ченця у військовому підрозділі сприйняли не всі, каже отець Макарій. Мовляв, що то за солдат, який не бере до рук зброї. За документами чернець був солдатом, бо капелана у війську закон на той час іще не передбачав. Та кілька тижнів війни змусили по-іншому глянути на роль капелана. З ним і жартували, йому і виливали найпотаємніше. А монах зникав до військового життя.

– Мене командування покликало туди. Хотіли, щоби в їхніх рядах був капелан. Деякі з них служили у миротворчому контингенті, де капелани були, і вони бачили велику користь від таких священників. Бо коли є капелан, то й дух піднесений, і бійці заспокоєні. Це великі плюси.

Дехто цікавився: «А що Ви будете тут робити? Яка буде Ваша функція? А чи Ви будете тримати зброю?» Зрозуміло, згідно з церковними правилами, як монах і священник я відмовився від усякої зброї. До цього поставилися спокійно. Зате казали: «Батькушко, зважайте ходити у військовій формі, тому що в рясі першою мішенню будете ви». Але вже аж так важко не було, бо монастир – це теж своєрідна «військова» форма життя.

– Чому перша мішень – це Ви? Там таке несприйняття Церкви? І де: на Сході чи в армії?

– Не тільки як монахи – взагалі священники. Бо, як говорять, капелани підтримують дух бійця. Тобто якщо вбивають капелана, то люди втрачають і віру, і надію, падає той дух. Це те саме,

від гранат пролітали поруч, але не зачеплювали, тоді й зрозумів о. Макарій, що таке чудо Боже.

– Усі бачили: справді Господь робить багато чуд. І за нашу службу, і за наші спільні з ними, як говориться, бойові дні. Багато чим був вражений і я, хоча сам монах, священник, вірю в Бога. Та коли падає вишка висотою понад 220 метрів, навколо якої дуже багато людей, і та вишка нікого не ранила, так вдало вкладається між тими позиціями, що стоїш і сам думаєш: «Боже, який Ти дійсно дивовижний!». І, пам'ятаю, підходить один боєць та й каже: «Батькушко, був атеїстом до сьогодні, а тепер – віруючий». І таких митей досить багато. Спілкуєшся з хлопцями, а вони кажуть, що, напевне, на війні невіруючих уже немає. Навіть запеклі атеїсти стали християнами. Бо переконалися, що Господь оберігає. Людина хреститься або читає молитву секунди – а її оминає куля, снаряд лягає поруч, але не ранила, – це вражає. І віра людей зміцнюється. Я не знаю, чи ці хлопці будуть приходити до храму, але вірити в Бога вони будуть. Це вже завдання наше – їх прив'язувати до храму, з ними спілкуватися, з ними говорити.

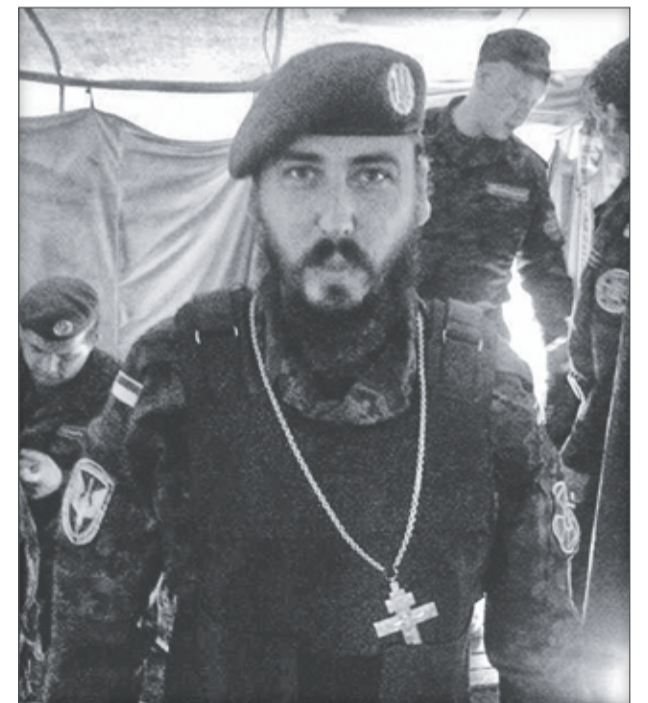
– Це буде важко? Бо коли людина відчуває певне душевне послаблення, то забуває про віру.

– Якби більше капеланів було серед наших бійців, то ми б більше підтримували їх духовно. Повертаючись, воїни шукають побратимів, які були з ними. Обіцяють після війни приїхати й до мене. Один боєць наш, найперший, який загинув із нашого взводу, брат Олексій, був атеїстом, зі мною спілкувався. Не знаю, чи він отримав якусь слушну пораду, чи ні, але хлопці казали, в останні хвилини він просто молився Богу. Значить, воїн знайшов віру й знайшов Бога.

– Чи не є оця війна більше, ніж війна Росії – з Україною, війною двох протилежних світів – добра і зла, диявола і Христа?

– В агресора і в так званій Новоросії все побудовано на брехні. Якщо побудовано все на брехні, значить, це дійсно діти, так би мовити, бісові. І справді ця боротьба – духовна великою мірою.

– Бійці убивають ворога, бо захищають свою державу. Але все одно гине людина. Чи повинні воїни каятись в таких гріхах? Чи таке вбивство теж – гріх? Чи повинні в цьому сповідатися і чи сповідаються в цьому?

– Братія рідного Жидичинського монастиря приїжджає провідати?

– Коли були на Карачуні, приїжджали. Але до Карачуна не доїжджали, бо гора була в оточенні. А якось на Карачун заїжджав єпископ, митрополит Черкаський Іоан. Ми перебуваємо в оточенні – а він приїхав до нас у гості! Це мене досить здивувало й підбадьорило духовно. Це було, як свято. І вразило, що він не боявся, адже Карачун був місцем постійного обстрілу, міг розпочатися будь-якої хвилини. Владика не боявся, ходив спокійно. До речі, коли він був, обстрілів не було.

Тож отець Макарій віри не втрачає. Каже – війна скоро закінчиться. Такі передчуття.

НАМ УКРАЇНУ ХРАНИ!

З МОЛИТВОЮ МАТЕРІ

Спочатку – Майдан, потім – бої на Сході. І там, і там – за мить до смерті. Та завдяки цьому переборов страх. Хоча за нього й побратимів вороже командування обіцяло по 50 тисяч гривень. Каже, життя зберегла материнська молитва. Коли на Майдані стріляли, мама перед телевизором вишивала образ Спасителя.

Сашко Горбач, псевдо Аргон, повернувся з фронту. Приїхав, бо кохана ось-ось мала народити. Та неспокійна душа рветься на Схід, адже там життя за Україну віддає його родина. Це – його побратими.

Боєць і зброяр Олександр Горбач демонструє три шаблі. Цікавився військовою амуніцією ще задовго до Майдану. Коли ж ситуація на Майдані загострилася, виготовив рицарські обладунки. Вони врятували Сашкову життя. На них лишилися сліди від шроту.

На Майдані полтавчанин Сашко познайомився з майбутньою дружиною лучанкою Іриною Петровою на псевдо Воля. Жінка розкладає свої вишивки. Деякі з них створила на Майдані. Іншу – Спасителя – у дні розстрілу плачучи створила Сашкова мама.

Коли розпочалася війна, Сашко попросився на фронт. Дівчина довго не відпускала, та й у військкоматі хлопцеві відмовляли. Але дізнаватися про війну з «Новин» не міг. І пішов у ДУК. Врешті так захотіла й Ірина.

– Я сама перебуваю в тій організації. Тоді ще не був ДУК. Ще тоді були «Тризуб», «Жіноча січ», «Правий сектор». І за статистикою в нас ішли найменші втрати солдатів. І краще була розвинута розвідка, а Ярош не кидав своїх людей.

Першого ж дня на фронті Сашко опинився між життям і смертю. Дорогою на передову заглож автомобіль, у якому їхав із побратимами. Вони зайняли позиції, а Сашко – розгубився. Та вража куля не зачепила. А вночі смерть знову блиснула йому в очі.

– Дивився вночі в тепловізор. Треба було постійно вести нагляд за всім периметром. І коли відходив від позиції, був постріл прямо в бійницю. Куля летіла мені в голову. Подививсь – нікого нема, став відходити й побачив спалах, а куля саме залітає в стіну. Буквально сантиметр від голови. Я ж був без каски, адже в ній незручно.

А за сотні кілометрів, не здогадуючись, де син, молилася його мама. Кохана Ірина теж приховувала від свекрухи правду. Розповідала більше Сашковим братові та сестрі. Хоча й сама не завжди додзвонювалася до нього. А як мама дізналася правду – пережила стрес.

Тепер Сашко з дружиною, а думками – з побратимами на Сході. Бо знає, що там потрібний. Стримує їхати Ірина. Дуже хоче, щоби тато був поруч. Бо дочекалися народження хлопчика. Хоча, каже Ірина, довго втримувати біля себе не зможе.

– Я – націоналіст, я люблю свою державу, – каже Олександр Горбач. – Хлопці, я за вас молюся щодня.

Молись за Сашкових побратимів і його мама. Як молилася за свого сина, коли той був поміж них.

КІБОРГ ВАДИМ ВАВРИЩУК:

«З КАПЕЛАНОМ ОЛЕКСАНДРОМ У НАС БУЛА ВПЕВНЕНІСТЬ»

Торік 3 березня, ще до анексії Криму й початку АТО, Вадим прийшов у військкомат. Каже, не міг сидіти склавши руки у званні офіцера. Згодом його викликали і відправили на фронт.

Воював у Пісках, а в донецькому аеропорту керував обороною диспетчерської вежі.

13 січня отримав контузію. Того дня його евакуювали під обстрілами.

Вадим постійно підтримував зв'язок із друзями. Рідним майже нічого не розповідав. Мама взагалі не знала, де воює син. Зайти на оборону донецького летовища Вадим із хлопцями мали за честь. Зміцнюватися духом допомагало те, що захисники постійно були оточені ворогом.

Вадимові Ваврищук підпорядковувалися 22 бійці. Серед них – капелан Олександр із Одеси, духовна опора.

– Підтримка капелана була для всіх суттєвою. Ми дуже вдячні отцю Олександрю. До речі, мене контузило, а йому осколками бетону порізало лице одним пострілом із танка. І нас разом вивозили.

Він заїхав перед Новим роком. У перший день було не до нього. Він заїхав 30 числа, коли в нас була ротация. З ним зустрічали Новий рік, і Різдво. Досі упродовж 40 літ у мене ще не було таких Нового року і Різдва. А вже наступного дня я розселив людей, ми розподілили службу і в нас утворився невеличкий штаб: я, лікар і капелан,

якщо це можна назвати штабом. Ми більше з капеланом познайомилися, він завжди перебував біля мене. І якось у мене з'явилась впевненість у тому, що з нами Бог і з нами нічого не трапиться. Так, за весь час, коли я там перебував, у нас було 11 «трюхсотих», тобто поранених, але я не втратив жодного бійця. Ми ж потрапляли

під досить потужні обстріли, в нас були бої по 4–4,5 години, і нас обстрілювали з чотирьох сторін постійно.

От я вам казав, що в нас було 22 людини разом із капеланом. Такими силами досить тяжко стримувати оборону, але все одно була впевненість, що нічого з нами не буде страшного,

нічого з нами не буде поганого. Знаєте, як рука Бога, як такий ковпак невидимий, який нас захищає.

І я хотів би сказати з особистого досвіду: я не знаю, як хто до цього ставиться, але багато моїх товаришів повірили – якщо не в Бога, то в щось вище, що є над нами. І, мабуть, це було б дуже правильно, щоби в кожному військовому підрозділі був капелан. Повірте, там ця підтримка просто необхідна, вона дійсно не дає опустити руки в певний момент і сказати: все, я більше не можу, все одно це ні до чого доброго не приведе. Він завжди своїм словом, цитатою з Біблії не просто нас підтримував, він нас наче заряджав такою якоюсь енергією, що не передавати словами.

– А до того ви вірили?

– Не можу сказати, що до того я був настільки віруючим. Не дотримувався посту, грішив, церкву відвідував рідко. А коли йшов на Схід, мені мій швагро подарував – він на мені завжди, я його завжди ношу – браслет із афонського монастиря. На ньому 33 вузлики, кожен вузлик – це молитва, 33 молитви монаха. Нам роздавали теж волонтери натільні хрести.

Знаєте, я не скажу, що там у що хоч повіриш. Усе-таки ми християни і віруємо в Ісуса Христа. Мені пощастило: в мене був Саша, в мене був капелан отець Олександр.

ХРЕСТИКИ ДЛЯ СОЛДАТІВ ПЛЕТЕ РУСЛАН КОРЕЦЬ

Він би пішов захищати Україну фізично, та здоров'я не дозволяє. Тому допомагає духовно. Волинянин Руслан Корець плете хрестики з бісеру і дарує їх солдатам на фронт. Майстер вірить, що ці вироби допомагають воїнам вистояти в найважчі часи, бо вкладає в них душу і свою потаємну молитву.

11 років тому Руслана двічі побив його друг. Та з такою силою, що чоловікові відняло правий бік. Порушилась і мова. Реабілітація триває довго, та потрохи сили повертаються. Говорити Русланові ще важко, але успіхи – навч. Тепер себе рятує у плетінні з бісеру.

На злочинця не заявляв, навпаки – пробачив, усе віддав у руки Божі. Тепер живе у Волинському пансіонаті для самотніх людей. Пласти з бісеру його навчила інша мешканка пансіонату Тетяна Білітук. Сподобалося, і так уже два роки. Допомогою та увагою працівників не обділений, тому часу для захоплення має достатньо. На один хрестик затрачає п'ять годин. Перші дарував усім: і персоналу, і насельникам пансіонату.

– Це його посильний внесок, який він може надати нашим бійцям, – каже медсестра Раїса Горбач.

Якось збуджений Руслан прибіг до психолога. Його сколихнули новини про події на Сході. Руслан

свого часу теж служив у Володимирі-Волинському, тому долю бійців перейняв на себе. Тоді й вирішив хрестики робити для них.

– Руслан може бути прикладом того оптимізму, тієї доброти душевної, такого тепла, яке зігриває інших. Щоб кожна людина задумалася над тим, що кожен може бути корисним, – наголошує психолог Волинського геріатричного пансіонату Лариса Кусик.

Плетені з бісеру хрестики – це один з виявів Русланової молитви, яка має адресатів: наших захисників. Їм ці хрестики завозять волонтери.

– Волонтери-володимирці возили їх хлопцям із 128-ї бригади, які з Волинської області, і з їх слів я дізнався, що бійці дуже трепетно це сприйняли, – розповідає виконувач обов'язки заступника Волинського комісара Ігор Підлісний.

Коли про Руслана дізналися в Україні, знайшлися охочі допомогти. Пишуть листи і надсилають бісер. Він окрилений, бо знайшов себе. Солдати з його хрестиками і його молитвою ідуть у бій. А він не перестає підтримувати їх духовно тут, у тилу. І вірить у перемогу України.

ХРОНІКА

Загарбники внесли
в «чорний список»... священника

Протоієрея Михайла Бучака, настоятеля парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Маяки (Княгинінок) Луцького районного деканату, сайт окупантів назвав «карателем» та вніс до так званого чорного списку.

Про це повідомив душпастир на своїй сторінці у «Фейсбуці», прокоментувавши: «Слава Ісусу Христу! Найкраща нагорода для мене! Вороги Христа визнали мене своїм ворогом, а отже я – воїн Христовий! Слава Україні!»

Сайт «Трибунал» (*Tribunal-today.ru*) – це своєрідна база даних терористів, до якої вони вносять інформацію про українських патріотів з усіх областей країни: імена, прізвища та фото військовослужбовців, інших активних громадян.

У Рожищі зустріли загиблого героя

Заупокійну літню по бійцю 128-ї гірничо-піхотної бригади Андрієві Зайцю відправив настоятель парафії Архистратига Божого Михайла, що в с. Рудня, священник Олег Куліш.

Зустріли тіло воїна **25 липня** пізно вночі. Наступного дня його поховали на кладовищі с. Доросині, уродженцем якого він був.

Андрій Заєць народився 1988 року. Служив понад рік у згаданій бригаді. До демобілізації лишалися лічені дні. Загинув 23 липня поблизу Станиці Луганської.

Під Згоранами Любомльського
деканату пом'янули вояків УПА

25 липня декан протоієрей Віктор Возняк відслужив заупокійну літню за повстанцями на місці їх бою в 1943 році.

Поминальну молитву провели в рамках щорічного національно-патріотичного табору «Згоранська варта».

На заході були присутні: заступник голови облради Олександр Пирожик, голова районної ради Микола Сушик, ветерани УПА, громадськість.

У липні 1943 року в цій місцевості відбувся бій між загоном Володимира Кушніра та нацистськими окупантами. За переказами любомльців, група повстанців (шість-десять чоловік) виступила проти близько десяти машин загарбників. Після бою для німців було замовлено більше сорока трупів. Усі воїни УПА, що брали участь у бою, тоді загинули.

Ковель: нові накопільні хрести
й автомобіль для армії

Митрополит Луцький і Волинський Михайл відвідав парафію Рівноапостольного князя Володимира, освятив хрести на куполі її храму та освятив позашляховик для 53-ї механізованої бригади, придбаний Ковельським міським деканатом.

26 липня за Божественною Літургією у тимчасовій Свято-Володимирській церкві з владикою служили: міський декан протоієрей Анатолій Александрук, настоятель громади протоієрей Віталій Лехкобит, інше духовенство – міського та районного благочинь.

Після Служби Божої та освячення накопільних хрестів для храму, що будують поруч, відбулася хресна хода до центральної площі міста з іконами Богородиці Холмської та Тростянецької, св. Володимира Великого й інших угодників. Дорогою до шестя приєднувались віряни з інших парафій райцентру.

На майдані владика очолив молебень за Україну та освятив автівку, що слугуватиме військовикам.

У слові високопреосвященний закликав присутніх до єдності, бо тільки в єдності можна здобути перемогу над загарбником. Зазначив, що ворог роду людського постійно хоче посварити людей, шукаючи різні способи. Архіпастир рекомендує боротися з його підступами любов'ю до ближніх, силою віри, великим бажанням жити в Україні й бути тут щасливими.

До молитви долучились: голова райдержадміністрації Віктор Козак, голова райради Ігор Верчук, міський голова Олег Кіндер, найактивніші жертводавці Володимирської парафії генеральні директори підприємств «Ковельськ-маш» Микола Заїкін та «Волинь-Кальвіс» Анатолій Понікарчук, громадськість.

Два капелани – дві історії

Інтернет-видання «Волинське агентство розслідувань» (*Ar.volyn.ua*) опублікувало два

— 3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

11 вересня – Усікновення глави
Іоана Предтечі

Закінчення. Початок на с. 1

І у Вірменії гздку про усікновення глави Предтечі встановили цього дня, оскільки там також він був першим днем новоліття. Таким чином, установлюючи християнське торжество, Церква прагнула замінити язичницькі святкування нового року.

Пам'ять про Івана Хрестителя, або Івана Предтечу займає у східній літургійній традиції особливе місце. Він єдиний з усіх святих після Богородиці, що має свої празники Зачаття і Різдва. Впродовж церковного року відзначають шість днів на честь цього угодника: Зачаття (23 вересня за новим стилем), Різдва (24 червня), Усікновення глави (11 вересня), Перше і Друге знайдення глави (24 лютого), Третє знайдення глави (25 травня) і Собор святого після празника Богоявлення (7 січня за н. ст.). У самому Євангелії наводяться слова Христа: «Істинно кажу вам: не було серед народжених жінками більшого за Іоана Хрестителя» (Мф. 11:11).

Вшановуючи пам'ять Івана Предтечі, вірні у цей день дотримуються строгого посту.

Віталій КЛИМЧУК

Неділя 15-та після П'ятдесятниці
(Мф. 22:35–46)

До Ісуса приступив законник і запитав: яка найбільша заповідь у Законі? Це питання для них було надзвичайно актуальним, бо від його вирішення залежало, яку заповідь можна залишити без виконання, якщо не буде можливості виконати всі чи хоч дві з них одночасно. Але, запитавши Спасителя, вони не стільки хотіли почу-

ти правильну відповідь, скільки щось таке, щоб пізніше Його в цьому звинуватити.

Господь довго навчав старозавітних людей через пророків розуміння Його святої волі. Він дав людству через пророка Мойсея Закон і заповіді, виконання яких мало би зберегти людину в істині. Важко було людям досконало виконати ці заповіді. Тоді в Новому Завіті Господь дав нам теж Свої заповіді. Але, на відміну від десяти старозавітних, новозавітні зводяться до двох простих заповідей любові, на яких, за словом Спасителя, «утверджується весь Закон і Пророки» (Мф. 22:40). На перший погляд, ці заповіді прості і зручні для втілення в життя, але на практиці виконати їх нелегко.

За словами Спасителя, любов до Бога є першою і найбільшою заповіддю. Першою – тому що служить основою для всіх інших заповідей, а без неї неможливо звершити жодного угодного Богу добродійства. Найперше ми повинні любити Бога через почуття вини і боргу, через почуття нашої залежності від Нього, адже Він як Творець і Владика всього світу створив нас, привів нас до життя, подарував нам усе, що ми маємо. Любити Бога нас спонукає вже саме розуміння і знання про наше створення. Наше життя, наше здоров'я, наше багатство і все, що нас оточує, підтримує і забезпечує нам життя – це дар Божий для кожного із нас. Бог є джерелом усіх благ. Він полює нас не тільки перш, ніж хтось із нас зміг би полюбити Його. Він полює нас перш, ніж людство отримало буття, а існуємо ми тільки через те, що Богу так угодно. «Бо ми Ним живемо, і рухаємось, і існуємо» (Діян. 17:28), – каже апостол Павло.

Окрім того, Бог дав нам багато такого, чого не мають інші творіння: Господь створив світ для людини і зробив її владикою світу, наблизив нас до Своїх небесних ангелів і навіть дав нам можливість єднатись із Ним.

Другою «найбільшою заповіддю» є любов до ближнього, як до самого себе. Без любові до Бога любов до ближнього не може бути повною, досконалою, бо тільки через любов, пізнаючи Бога, зможемо дізнатися, що означає любити істинно. І тільки навчившись від Нього цієї любові, ми зможемо вилити її на ближніх.

Любити ближнього, як самого себе, означає не шукати собі вигоди в цій любові. Якщо ми говоримо, що любимо, але шукаємо в тій любові радості й користі для себе, то ця любов буде не спроможною перетерпіти ніякі, навіть найменші, спокуси, вона не здатна на жертву. Дуже часто буває так, що люди любов до себе перетворюють на самолюбство. Самолюбство – це спотворення справжньої любові. Через таке спотворення часто страждає сама людина, бо інколи найгірший ворог не скоїть людини того, що вона може скоїти сама собі. Істинна любов до себе виходить із самовідречення і любові до Бога. З цієї любов'ю повинна порівнюватись любов і до себе, і до ближнього. Хто любить ближнього, як самого себе, той усією душею співчуває йому в усьому: радіє з тим, хто радіє, і плаче з тим, хто плаче. Заклик Спасителя любити ближнього, як самого себе, – це заклик навчитись не бачити в своєму ближньому його спотвореності гріхом і пристрастями, а бачити велич образу Божого, який він носить у собі.

У повсякденному житті нам не завжди вдається відповісти любов'ю на любов, а ще важче відповісти любов'ю на зло. Нам важко любити тих, хто ненавидить нас, важко любити тих, від кого

інтерв'ю зі священниками нашої єпархії, які здійснюють духовну й матеріальну опіку над українськими воїнами.

У першій статті «Не треба тицяти нині на "Правий сектор"; – Михайло Бучак» розповідається про настоятеля парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Маяки (Княгинінок) Луцького районного деканату, який піклується про добровольчий батальйон «Айдар». У розмові з журналістом о. Михайло виклав свої роздуми про українсько-російську війну, дії нашої влади й командування, мінські домовленості та чому Бог усе це попустив українцям.

Публікація «Волинський священник – про війну на Сході, Слов'янськ і сепаратистів» розповідає про настоятеля громади Преподобного Іова Почаївського в Луцьку (район ДПЗ) священника Олександра Вронського. Душпастир розповідає про свій шлях військового капелана, як пов'язав себе із добровольчим батальйоном «Січ», про капеланство як таке, свої враження від перебування в зоні бойових дій.

Єпархія відзначила
день хрещення Вітчизни

28 липня понад 200 священнослужителів і багато мирян нашого краю взяли участь у століччю в ушануванні рівноапостольного великого князя Володимира з нагоди 1000-ліття його упокоєння та відзначенні Дня хрещення Русі-України.

Торжество розпочалось Божественною Літургією в кафедральному Свято-Володимирському соборі. Її очолив Патріарх Філарет. Із ним служили близько 40 архієреїв, у тому числі митрополит Луцький і Волинський Михайл та єпископ Володимир-Волинський Матфей.

Далі, незважаючи на сильний дощ, відбувся багатотисячний хресний хід на Володимирську гірку, у якому волинське духовенство традиційно передувало. Там біля пам'ятника рівноапостольному було відслужено молебень, за яким, зокрема, просили Бога про визволення України від нашествия чужинців.

Увечері канцлер протоієрей Микола Цап та 60 інших священників нашої єпархії побували на заходах «З нами Бог» – мистецької частини святкувань на Михайлівській площі. За словами віце-канцлера й старшого капелана єпархії протоієрея Олександра Безкорвайного, в цій урочистості взяли участь душпастирі капеланської служби, луцьких міського та районного, Володимирського районного й Горхівського деканатів.

У Володимирі відзначили
свято Володимира

Вшанування хрестителя нашої Вітчизни з нагоди 1000-ліття його упокоєння відбулося **28 липня** у Володимирі-Волинському.

Після Відправи від собору Різдва Христового та храму Рівноапостольного князя Володимира Великого рушили дві процесії, що зустрілися при вході до Слов'янського парку. Тут міський декан протоієрей Юрій Пилипець очолив молебень та освячення пам'ятника засновникові міста князю Володимирові Святославичу після реставрації. З ним молилися районний декан протоієрей Євген Шевчук та інше місцеве духовенство.

Біля підніжжя монумента о. Юрій вручив благословенні грамоти Патріарха Київського і всієї Русі-України Філарета студентам місцевого педагогічного коледжу ім. А. Кримського – невідомим волонтерам Анні Кондисюк, Дарині Михальчук, Катерині Федорук, Маргариті Цехош, Максимові Федоруку.

Перший заступник міського голови Микола Веремчук подякував усім володимирцям за шанування рівноапостольного й попросив священників та мирян і надалі молитися за княжий град.

Душпастирі відкрили змагання
з пожежно-прикладного спорту

Митрополит Луцький і Волинський Михайл, віце-канцлер і старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкорвайний та інші священнослужителі взяли участь у відкритті всеукраїнських змагань на спортивно-навчальному комплексі Держдепартаменту з надзвичайних ситуацій в обласному центрі.

30 липня відслужено молебень на закликання помічч Святого Духа перед початком усякого доброго діла, владика окропив учасників освяченою водою. У слові до

Віталій КЛИМЧУК

Продовження на с. 5

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 4

спортсменів-пожежників високопреосвященний побажав їм бути, як сказано в Святому Письмі, не літєлими, а гарячими у вірі.

Разом з усіма молилися луцький міський голова Микола Романюк, заступник голови облдержадміністрації Світлана Мишковець, начальник Управління ДСНС у Волинській області Володимир Грушівничук.

Потому владика вручив нагороди переможцям першого етапу змагань.

Першу Літургію відправили в новій парафії у Липлянах

Із нагоди 430-ліття першої письмової згадки про це село (Ківерецький деканат), яким нині опікуються монахи жидичинського монастиря Святителя Миколая Чудотворця, Богослужіння **12 липня** очолив декан монастирів єпархії ігумен Константин (Марченко).

Як повідомляє сайт *Chernectvo.org*, зібралися помолитися на території місцевої початкової школи, бо храм на честь Апостолів Петра й Павла – будується. До свята зокрема долучилися члени громадської організації «Козацьке стрілецьке братство», які почастували вірних смачним кулешем.

Капелан 14-ї ОМБр благословив призовників

Протоієрей Микола Гінайло взяв участь в урочистій присязі на вірність українському народові поповнення підрозділу. Вона відбулася **25 липня** на місці постійної дислокації військової частини у Володимирі-Волинському.

Душпастир передав благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла, окропив освяченою водою 19 новобранців. Також закликав молодих солдатів гідно нести службу в тилу, бути достойними своїх побратимів, які захищають Батьківщину на Сході країни.

Делегація ВПБА долучилася до патріарших урочистостей на Черкащині

Ректор протоієрей Володимир Вакін та викладачі Волинської православної богословської академії взяли участь в освяті храму Праведного Петра Багатостраждального (Калнишевського) та відкритті військового паломництва «Холодноярська проща».

Як повідомляє сайт *Vpba.org*, представники ВПБА на запрошення митрополита Черкаського і Чигиринського Іоана та з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла відвідали Черкаську єпархію **25–26 липня**.

Священники-волинці були учасниками Богослужіння, які очолювали Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет та владика Іоан. Зокрема, на хуторі Буда в урочищі Холодний Яр освятили храм на честь останнього кошового отамана Запорізької Січі, який закінчив своє життя в заслання на Соловках за наказом російської імператриці Катерини II. А в с. Суботів, де свого часу був похований гетьман Богдан Хмельницький, відбулося відкриття першого Всеукраїнського військово-патріотичного богомілья «Холодноярська проща».

Владика Михаїл: Кожна людина має право змінити життя

Князь Володимир був грішником, але став рівноапостольним. Чому так сталося – митрополит Луцький і Волинський пояснив у фільмі «Володимир Великий: погляд з Волині», що вийшов в ефірі обласного державного телебачення **28 липня**.

Архіпастир вважає, що розглядати постать князя треба не через призму його гріхів. Треба оцінювати, що він зробив для України. А приніс хреститель Русі світло євангельської істини. «Маючи владу, людям дав можливість наблизитися до Христа. Не відганяв, як, наприклад, радянська влада, а, будучи грішником, розкався і не тільки сам прийшов до Христа, а й людей привів», – підкреслив високопреосвященний.

У Луцьку помолитися за Лесю Українку

1 серпня, в день упокоєння Лариси Косач-Квітки, духовенство кафедрального собору Святої Трійці відслужило заупокійну літію перед її пам'ятником в обласному центрі.

З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла відправу очолив голова інформаційно-видавничого центру єпархії

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

НА ШЛЯХУ ДО СПАСІННЯ...

Запитання: Поясніть, будь ласка, слова апостола Павла: «Неодружений турбується про Господне, як догодити Господеві; а одружений турбується про мирське, як догодити жінці. Різниця є між заміжною і дівицею: незаміжня турбується про Господне, як догодити Господеві, щоб бути святою і тілом і духом; а заміжня піклується про мирське, як догодити чоловікові» (1 Кор. 7:32–34).

Відповідає священник Андрій Хром'як, викладач Волинської православної богословської академії, кандидат богословських наук.

Покликання людини завжди тривожило уми багатьох на цій землі. І як філософи ставили це питання дві тисячі років тому, так на часі воно і нині. Для християнина в цих словах немає ніяких протиріч, оскільки тут апостол Павло пропонує два шляхи спасіння своєї душі: через подружжя або через дівство.

Чи людина прийняла чернецтво, чи веде самотній спосіб життя, – може, якщо захоче, цілком присвятити себе служінню Богові.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Звертайтеся до нас: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1; (0332) 72-21-82; hazeta.vyev@gmail.com

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Який контраст!..

Років з десять тому вирішив я поїхати до Почаєва на свято Покрови. До того я кожного року був у Почаєві разом з батьком, православним священником. Він брав участь у Богослужінні, а я був на Сповіді.

Перш за все вирішив подати записку за упокій моїх батьків. Але застережна табличка попереджала, що «католики, уніяти, розкольники, ворожити, екстрасенси» і т. ін. не мають на це права. Монах, який приймає записки, видно, добре вишколений: зразу визначив, що я не їхнього Патріархату. Тому мені не вдалося здійснити свій намір. Думаю, піду до Сповіді й там розповім про свої жалі. Та і там не вдалося.

Ми завжди брали воду із криниці біля лаври. І там не вдалося, бо поруч є кіоск, де продають, саме продають розфасовану в пляшки воду. А ми ж брали воду безкоштовно і скільки потрібно, бо вода – дар Божий, і на цьому робити бізнес не годиться. Мене це так вразило, корінного українця: якось зайді порядкують у святині, яку Матір Божя захистила від нападників. Видно, ми дуже згрішили, навіть тим, що підступного агресора стільки років називали «старшим братом», точніше, змирилися з брехнею, що ми – молодші брати. Виявилося, що так званий старший брат – це вовк в овечій шкурі.

Згадалися мені 1960–1962 рр., коли був найбільший розгул антирелігійної пропаганди. В монастирі не могло бути більше ченців, ніж зареєстровано. Зупинитись на нічліг не було можливості. Люди спали на підлозі в лаврі. А які знущання були над монахами, то просто жах! Це було просто катування. Тепер ці залишки комуністів відстоюють Церкву агресора. Все забулося, і тепер російськомовні ченці ненавидять нас – братів. А як же заповідь Божа – «полюби ближнього свого, як самого себе»? Себе то вони люблять, а нас – ні. І як же вони люблять Бога, Якого ніколи не бачили, а нас бачать – і ненавидять за ті блага, які створені нами і дісталися їм? За воду – плати, дав записку поминальну – плати,

Одруженому ж доводиться при цьому брати до уваги і бажання своєї дружини, підтримувати яку для нього є також священним обов'язком.

Жінка незаміжня (чи вдова) і незаміжня діва має дбати про те, щоб бути святою – і тілом, і духом. Звідси зовсім не потрібно розуміти, що одруження з чоловіком є гріховним і оскверняє її тіло й дух. Цей вислів означає тільки, що дівиця чи вдова зважується повністю присвятити себе Господу. Жінка ж у шлюбі не одна володіє своїм тілом, а й чоловік її, і душа розділяється між турботами земними та небесними. Тому розмо-

ви про те, який вибрати шлях для спасіння – дівство чи сімейне життя, зазвичай даремні. Кожному потрібно знайти свій шлях, просячи Бога вказати йому, що для нього краще, і дбати про своє спасіння (Флп. 2:12) у тих умовах, в яких він поставлений Усевишнім. Ми ухиляємося у своєму спасінні не тоді, коли вибираємо той чи інший шлях для себе, але коли відвертаємося від волі Божої про себе.

за проскурку – плати. Все поставлено на матеріальну основу.

Це мені було б якось легше сприйняти, якби не було з чим порівняти. Минулого року з Божої ласки мені пощастило побувати на Святій Землі. Ізраїль – країна безводна. Проте в Назареті біля криниці Богородиці води можна брати скільки хочеш. А я ще не мав посудини, то ченці дали пляшку. А в пустині, де Ісус Христос молився сорок днів, є невеликий монастир. То ченці раді прочанам і пригощали навіть кавою.

І в самому храмі Воскресіння ставлення доброзичливе. І це при тім, що паломники – з цього світу і різних конфесій, але я не чув застереження «Не підходи!». Ми були на свято Воздвиження чесного хреста. По закінченні Богослужіння Патріарх Єрусалимський у супроводі єпископів виходив із храму з букетом пахучих трав, що були під хрестом. Ми попроси-

ли гілочку, а він люб'язно роздав усім бажаним. І не запитав «Откуда Вы?», і не сказав, що я «розкольник».

Кожного дня правилась Літургія. Нас у групі було половина православних, половина – греко-католиків, а відправи проходили в капличках римо-католиків (братів францисканців). Вони також не питали, якої ми конфесії, давали вино, воду тощо.

Ось такі контрасти. Ось такі думки і спогади.

З любов'ю і пошаною Андрій МИХАЛЕВИЧ

ХРОНІКА

протоієрей Віталій Собко. Після молитви він звернувся до присутніх зі словом, у якому закликав шанувальників видатної землячки звернути більше уваги на ті її твори, де переважає духовна, релігійна тематика. Зокрема, на думку священика, незаслужено менше, ніж «Лісову пісню», читають трагедію «Руфин і Прісцилла» – про перших християн, про непрості пошуки істинної віри.

Також о. Віталій нагадав, що кілька років тому до 140-ліття з дня народження Лесі Українки єпархіяльний видавничий відділ «Ключі» випустив збірку її християнських творів та перекладів зі Святого Письма «Що дасть нам силу?».

Взяли участь у богослужінні та вшанували геніальну письменницю голова облради Валентин Вітер, інші представники влади, громадськість, студенти Волинської православної богословської академії.

Митрополит: Хочеш спаситися – виконуй обов'язки з любов'ю

Професійна діяльність, яку ведуть добросовісно і з любов'ю до Бога й людей, дає шанс потрапити в Царство Небесне. У цьому переконував митрополит Михаїл **2 серпня**, проповідуючи за недільною Божественною Літургією в кафедральному соборі Святої Трійці.

За словами владика, Всевишній обирає нас для певного служіння. Він сподобив нас прийти в цей світ. Тому маємо проявити свою велич у житті, вірі, праці. Згадаймо сонм києвопечерських святих, де кожен мав свою місію, кожен виконував свою роботу на служіння Творцві та людям.

Ви не задумувалися над тим, чому всі державні мужі називаються *службовцями*? – запитав парафіан архієрей. Бо вони повинні служити людям. У церквах є *священнослужителі*, які з любов'ю служать Богові й вірянам. «Якщо Господь обрав вас, то з любов'ю робіть те, до чого прагне серце ваше, з бажанням комусь прислухатися, а не собі. Бо і Христос умивав ноги Своїм учням», – наголосив високопреосвященний.

Владика Михаїл пояснив причину зриву об'єднання з УАПЦ

Митрополит Луцький і Волинський обгрунтував необхідність припинення діалогу про об'єднання УПЦ КП з УАПЦ. Архієрей говорив про це на завершення недільної проповіді **2 серпня** в кафедральному соборі Святої Трійці.

За словами високопреосвященного, Київський Патріархат прагне єднання з Українською Автокефальною Православною Церквою, але, на жаль, на сьогодні це неможливо. Кожного разу, коли робляться певні кроки назустріч, архієреї УАПЦ виставляють нові вимоги. Відчувається при цьому й негативний вплив третьої сторони: на засіданні останнього Собору УАПЦ був присутній єпископ УПЦ (Московського Патріархату).

«Якщо в ієрархії автокефальних немає бажання об'єднуватися, то ми закликаємо до цього простих священнослужителів і мирян. Вони не винні в тому, що їх духовне керівництво неадекватне», – підкреслив митрополит Михаїл. Він закликав усіх до єдності, аби в нашій державі була єдинодумність. Це особливо потрібно в нинішній воєнний час. «Наші двері відкриті як для Української Автокефальної Православної Церкви, так і для Української Православної Церкви (Московського Патріархату)», – запевнив волинський архієрей.

Охнівчани – за Україну й Київський Патріархат

Мешканці с. Охнівка Володимирського районного деканату вирішили об'єднати громади Київського та Московського Патріархатів в одну парафію з храмом Апостола і євангеліста Іоана Богослова.

2 серпня тут відбулися збори, в яких, зокрема, взяли участь декан протоієрей Євген Шевчук і настоятель місцевої Іоаннобогословської парафії священник Борис Наумчук. За об'єднання в одну громаду УПЦ КП докола Божого дому висловились усі присутні. На завершення відправлено молебень із піснесповідом «Боже великий, єдиний, нам Україну храни».

Перед тим, **31 липня**, в Охнівці, біля церкви, о. Борис урочисто освятив Державний Прапор України. Його підняли над селом місцеві

Продовження на с. 10

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Господь Вседержитель» є власністю луцького Свято-Троїцького собору і розміщений у бічній наві справа від іконостаса.

Матеріал і техніка. Дерево, левкас, темпера, сусальне золото. Ікона має металевий золочений оклад (шати), виконаний карбуванням та гравіюванням, з емалевими вставками і накладним ажурним німбом, оздобленим кольоровим склом. У нижній частині оклада є напис: «Москва пожертвована жителями Марьиной Рощи Мая 23 д 1894».

Стан збереження. Живопис темний, рисунок ледь проглядає. Оклад з деформаціями, покритий тьмяно-коричневою патиною.

Реставрація. У 2014 році образ було звільнено від окладу, очищено від ушліплених поверхневих забруднень та потемнілого шару оліфи. Після ретельного дослідження ікони зроблено висновок про те, що її зображення перемальоване, а первинний шар живопису втрачено, крім контурних орієнтирів рисунка. Зваживши на примітивний рівень запису, його темний, нечіткий вигляд, а також на морально застарілу естетику, для того, щоб продовжити перебування ікони в храмі, виконано нове зображення лику та рук Ісуса в межах старого малюнка.

Оклад очищено від багатьох шарів патини, з-під якої відкрився добре збережений шар позолоти, нанесений на мідну основу, і закріплено на іконну дошку. Образ уставлено в новий, дерев'яний з позолоченим різьбленням кивот, виготовлений спеціально для неї.

Про ікону «Господь Вседержитель» згадується у звіті Луцького Хрестовоздвиженського братства за 1893–1894 роки, надрукованому в «Волинских епархиальных ведомостях» (1895. – № 1, часть неофиц. – С. 748–755). У цей час керівництвом Братства і його осередком були представники військового Відомства, яке охороняло західні рубежі Російської імперії. Член-Покровитель Братства В.Ф. Панютін зніщав допомогу Москви у справі підняття значимості міста Луцька та «приобретения копии с важнейшей Святыни Москвы Святой иконы Иверской Богоматери». До цього заходу долучилися московські благодійники зі своїми дарами.

27 травня 1894 року в числі інших дарів, надісланих з метою «стоять на страже православия и русской народности на Вольнской окраине», «... во имя идеи православия и русской народности в дешней разноплеменной и разноверной окраине»,

ікона «Господь Вседержитель» прибула до Луцька. Цю подію в той час московська і волинська преса назвали «возсоединением Москвы с Луцком». У заяві до Луцького братства російське військово начальство так вказує причину московської церковної активності на Волині: «Входя в состав войска, охраняющего здешнюю окраину, движимые христианским чувством сохранить неприкосновенно в сердцах вверенных нам нижних чинов, посылаемых сюда на службу со всех концов нашего необъятного отечества (Камчатский, Охотский полки. – Л. О.), преданность святой православной вере... возымели желание возвести в городе Луцке часовню» (військову каплицю ікони Іверської Богоматері, пов'язану з «московськими дарами», звели за 23 дні. – Л. О.).

У звіті Хрестовоздвиженського братства названо предмети, передані церквам Луцька. У кінці переліку зазначено «больших размеров образ Спасителя Владимирского письма в ризе», який виконали «ремесленники Семен Иванович Иванов и Иван Николаевич Павлов». Не дивуйтеся, що виконавців ікони названо ремісниками! Священнодійство іконописання спрощено і призначено до рівня механічного виконання. Згаданий образ Спасителя, вірогідно, і є «Господь Вседержитель», який ми розглядаємо.

Це ікона т. зв. підокладна, в ній покриті окладом зображення подано схематично, площинно. Застосована темперна фарба не належить до високоякісних жовткових темпер, бо не стійка до вологі і, очевидно, має клеєве в'язуче. В зображенні є суттєві недоліки і помилки, які свідчать про невисокий, «ремісничий» рівень виконання. Автентичний живопис постраждав від неправильної реставрації упродовж ХХ століття, значною мірою тому, що був не стійкий до стирання. Збереглися лише слабкі контури рис лику Ісуса з примітивними пізнішими перемальюваннями коричневою та чорною олійними фарбами.

Ікона мала псевдовізантійський стиль, дуже популярний у той час в Росії. Виготовила її група малярів, що забезпечувала масовий випуск ікон для всієї імперії. Таке явище поширилося в Росії в кінці ХІХ століття і відзначалося елементарною непрофесійністю, задовольняло попит «розхожої дешевої ікони». Передова інтелігенція Росії іронізувала з приводу цього явища. Але Церква користувалася ситуацією, коли переважаюча бідна верства віруючих, не вимоглива до стилю і рівня виконання, купувала ці «лубочні образки». Візантійський стиль у російській подачі морально

застарів, відійшов в історію, хоча міг використовуватися любителями та заслуговував на увагу в талановитій, високохудожній інтерпретації. Захисники цього стилю Л. Успенський, П. Флоренський, Є. Трубецькой, С. Булгаков мали ультраконсервативні погляди на іконопис.

У той час академічно освічені митці успішно впровадили в церковне малярство класицистичний стиль і навіть модерн та рішуче засудили «застійний російський візантизм». Присутність московського Православ'я на українських теренах зумовлювало насадження чужих для українців традицій у церковному живописі, ставало примусом «делать так, как в России». Водночас в Україні успішно діяла не лише древня своїми коренями Києво-Печерська іконописна майстерня, а й прославлена іконописна майстерня О. Мурашка, творили С. Іжакевич, М. Пимоненко, В. Васнецов, М. Нестеров, М. Врубель. Видатний мистецтвознавець Адріан Прахов об'їздив Європу, Близький Схід, Єгипет з науковими дослідженнями християнської історії та культури. На їх основі стимулював розвиток і втілення новітньої концепції в християнському церковному мистецтві, що відобразилося в розписах новобудованого Володимирського собору в Києві. Прахову дивом вдалося переконати священників доручити розпис храму не богомазам, а талановитим професійним живописцям.

Не можна погодитися, що в кінці ХІХ століття на Волині місцевої культурну традицію було втрачено, через що виникла необхідність «московських дарів». У той час творчість волинських іконописців успішно розвивалася в контексті європейського християнського мистецтва, а європейська культура, за висловлюванням Ф. Достоєвського, «була завжди чужою московській душі». Імперська Росія використовувала Православну Церкву в повній залежності від своїх політичних інтересів. Зрозуміло чому нашими місцевими релігійними справами займався військово керівництво країни-окупанта: генерал-лейтенант Панютін, генерал-майор Каменоградський, полковники Фабриціус, Сасський, Айгустов, Федоров, Милорадович, Масютін.

Напевно, більшість простих християн краю щирою душею сприйняли подію московської благодійності 27 травня 1894 року – як акт християнської любові, гучно розголошений по всій Волинській губернії. Тепер це вже історія, але вона повинна нас чогось учити. Тут доречно згадати застереження: «бійтесь данайців, що приносять дари». Уже в наш час, більш як через сто років, цю подію все ще тенденційно намагаються піднести до «события чрезвычайной важности», спекулюючи високими християнськими почуттями.

Геніальний проект Адріана Прахова 1896 року для оформлення Успенського собору у Володимирі-Волинському, який ніс глибокі місцеві традиції, не було реалізовано. Прослідковувалася тенденція в імперській політиці Росії залишати Волинь занедбаною окраїною «необъятного отечества».

Фінансування видатних культурних проектів урізалось, не було сприяння місцевим талановитим художникам. Російська імперія не була зацікавлена у процвітанні культури на цих землях. А «московські дари», з помпезністю подаровані Луцьку, мали заявити про те, хто тут «господин» і чия культура тут повинна шануватися, щоб «с надлежащей пользой и успехом осуществляют преследуемые ... задачи и цели» «в назидание будущим поколениям» (ВВВ. – 1895. – С. 748, 750).

Отже, ікону «Господь Вседержитель» виконали ремісники села Мстюри Володимирської губернії С. І. Іванов та І. М. Павлов. У Мстюри знаходився один із трьох центрів іконної промисловості Росії кінця ХІХ століття (інших два – в с. Холуй і с. Палех; за рік у Холуї виготовляли 1,5 млн ікон). То була майстерня ремісничого рівня, якою керував І. С. Чириков (належав до сільської еліти, відзначився мініатюрними розписами декоративно поданих ікон, які нагадували ювелірні емалі, мав талант підприємця, з часом переїхав до Москви; автор копії ікони Іверської Богородиці для однойменної каплиці в Луцьку).

У 1981 р. в Луцькому Свято-Троїцькому соборі працювала науково-дослідницька експедиція, очолювана доктором мистецтвознавства П. М. Жолтовським. Образ «Господь Вседержитель» не було віднесено до таких, що мають художню вагу. Ікону Іверської Богоматері поставили на державний облік і охорону лише тому, що її помилково сприйняли за твір ХVІІІ ст., перемальований у ХІХ ст. Слід зауважити, що у 80-х р. ХХ ст. під державну охорону не бралися ікони ХІХ століття, крім високохудожніх.

Станом на 2014 р. автентичний живопис ікони «Господь Вседержитель» 1894 р. було втрачено, а перемальовок мав примітивний рівень похмурого, строгого лику, не притаманного українському менталітету. Отже, про художню цінність ікони говорити не доводилося. Зваживши на це (не для образи артефакту російської культури), виконано нове зображення лику і рук Ісуса в межах збережених контурів, із виправленням недоліків рисунка. Живопису надано колориту, співзвучного сучасній українській духовній атмосфері, який наче продовжує константинопольську гуманістичну течію раннього візантійського іконопису. За основу бралися принципи класичності в мистецтві, пов'язані з пізньоеллінською античною спадщиною. Ікони цього типу були академічно елегантні, гармонійні, нарядні, без надмірної емоційності та драматизму. Вони ґрунтувалися на інтелектуальності, бо зростала увага до людини як найвищого творіння Божого. Адже у книгах пророків сказано, що Христос-Месія буде найпрекраснішим серед людей (Пс. 44:3). Вселенські церковні собори звертали увагу на те, щоб усякі зображення, пов'язані з євангельською або церковною тематикою, були благочестиві, гарні, ясні, без жодних умовностей і вигадливостей для примноження слави Божої.

СВЯТИНІ ВОЛИНІ

Парафія у Рованцях відзначила три ювілеї

115 років храму Великомученика й цілителя Пантелеймона, 120 років чудотворній іконі цього святого з частинкою мощей та 20 років настоятельства протоієрея Сергія Коця святкувала **9 серпня** під час престольного празника рованецька православна громада.

Із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла Божественну Літургію та хресний хід очолив єпископ Володимир-Волинський Матфей. На завершення Відправи вікарій епархії виголосив проповідь про життє та подвиг Божого угодника.

Із владику служили: о. Сергій, намісник Замкового Свято-Архангельського монастиря в Луцьку ігумен Святополк (Канюка), інше місце духовенство.

Орест ВЛАСЮК
Світлина 1 з архіву єпископа Матфея (Шевчука)

Новий храм освячено
в Колках Маневицького деканату

Чин освяти церкви Святителя Миколая Чудотворця та Божественну Літургію в ній очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Для поліського краю подія особливо важлива, а для жителів селища Колки (колись містечка Романів) – віха в історії.

Дорога громади до храму була непростою, часами тернистою, але благословенною. Десятиліття будівництва (2004–2014) дали змогу багатьом людям потрудитися на славу Божу. Починаючи з 19 грудня 2002 року, в Колках залунала молитва рідною мовою – почала жити парафія Київського Патріархату. Тимчасовий храм у приміщенні колишнього дитячого садочка, особливо теплі перші Служби у холодну зиму, перші спроби церковного хору, перші діти у недільній школі...

Тож **16 серпня** маневицький декан і настоятель колківської парафії протоієрей Андрій Закидальський, багато мешканців селища зустрічали архіпастиря з особливим трепетом. Величі першого для громади архієрейського Богослужіння сприяло численне духовенство. З владику служили: луцький міський декан протоієрей Михайло Онищук, цуманський – протоієрей Тарас Манелюк, любешівський – протоієрей Юрій Устимчук, намісник Замкового Свято-Архангельського монастиря, що в Луцьку, ігумен Святополк (Канюка), інші священники – не тільки місцеві, а й із Рівненської, Тернопільської, Львівської та Житомирської епархій.

У проповіді високопреосвященний сказав: «Людська душа потребує єднання з Богом. Ваші бажання утвердили вас у думці збудувати цей храм. І ваші серця підказали, що він буде

саме тут, народженим із любові до нашої України, до рідної землі. Тож за молитвами вірних нехай ця церква буде наповнена благодаттю Святого Духа. І мир в Україні буде, і Церква буде єдина, і все буде за нашими молитвами».

Освячення Божого дому стало великим духовним святом для усіх парафіян. Микола Вацага отримав із рук митрополита Михаїла медаль епархії як найбільший жертводавець, іншим достойникам вручено благословенні грамоти.

Радість торжества, зокрема, розділили голова райдержадміністрації Андрій Линдюк та голова райради Людмила Веремчук.

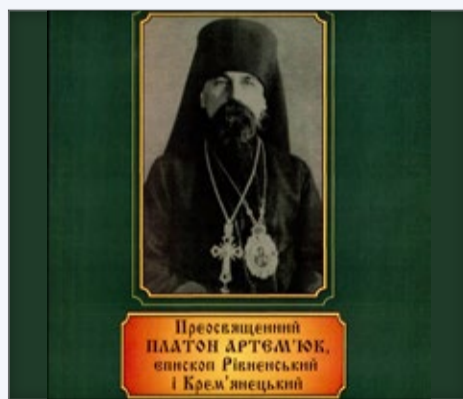
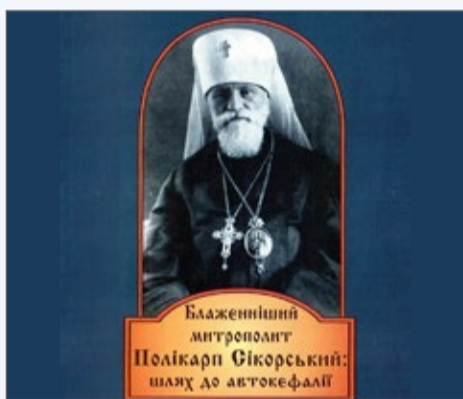
Олеся КУЛІШ
Світлина 2, 3 Ігоря Сацка

РАДИМО ПРИДБАТИ

Справжній подвижник ниви сакрального воленезнавства кандидат церковно-історичних наук Володимир Рожко порадував читачів двома новими книжками.

У монографії «Блаженніший митрополит Полікарп Сікорський: шлях до автокефалії» викладено сторінки життєпису одного з найвідоміших будівничих Української Церкви у контексті складних і буремних часів боротьби за її незалежність. У книзі вміщено безліч документальних зразків (серед них – унікальні світлини), що не лише допомагають глибше розкрити її зміст, але й дозволяють читачам відчувати своєрідну атмосферу тодішніх подій та процесу написання праці.

У книзі «Преосвященний Платон Артем'юк, єпископ Рівненський і Крем'янецький» Володимир Євтухович виклав своє дослідження життя цього владика, який довгий час залишався невідомим для більшості українців. І хоч тогочасні історичні події в Україні змусили єпископа покинути рідну землю і продовжити високе покликання за океаном, світлий спогад про нього повинен відродитися й жити серед прийдешніх поколінь.

Книга вирізняється об'єктивністю, що підтверджено документальними джерелами, широким ілюстративним обрамленням.

Новодруки можна придбати в автора за тел. 096-251-34-60.

ХУДОЖНЄ СЛОВО

НЕСПОДІВАНКА У ПУСТЕЛІ

Якийсь чоловік заблукав у пустелі й вже два дні бродив, ледве ступаючи по розпеченому піску. Останні сили залишали його. Несподівано він побачив перед собою продавця краваток. Продавець нічого не мав, крім краваток, і хотів продати йому одну.

Але той чоловік пересохлим від спраги язиком ледве прошепотів, що продавець дурний: чи ж продається краватку тому, хто вмирає зі спраги і голоду? Продавець похитав головою і пішов собі далі.

Надвечір, коли спраглий і голодний подорожній із зусиллям підніс голову, то отетерів: він зайшов на подвір'я розкішного ресторану. Величава будівля посеред пустелі! Це додало

йому сили дійти до дверей. Чоловік упав на землю і застогнав:

– Пити... будь ласка, пити...

– Перепрощую, пане, – відповів чомно швейцар, – сюди не можна входити без краватки.

На світі є люди, які переходять через пустелю цього світу з неймовірною спрагою всіляких вигод, втіх, насолод. Вони вважають дурними тих, що проповідують Євангеліє – науку, здавалося б, таку безглузду в їхній пустелі.

Але коли счочуть увійти до «Божого ресторану», тоді почують: «Вибачте, пане, сюди неможливо увійти без переміненого серця».

Бруно ФЕРРЕРО

БОЖЕ ВЕЛИКИЙ, ЄДИНИЙ,

ПРОТОІЄРЕЙ МИХАЙЛО БУЧАК: «НАМ ДОПОМОЖЕ ГОСПОДЬ»

...Ми довго не бачилися з отцем Михайлом. Кілька років. За цей час всі ми разом з країною прожили ціле життя. Він, настоятель храму Української Православної Церкви Київського Патріархату села Маяки, депутат луцької районної ради, а ще просто дуже освічена й цікава людина, до священицької рясни додав і військову форму. У його погляді з'явилася не бачена раніше втома, а у волосся – сивина. Бо встиг за цей рік багато чого побачити там, на Сході, куди пролягає його шлях і як духівника, і як волонтера...

– Думала, не застану вас удома. Не йдете на Схід?

– Поки що ні. І священство, і капеланство, і волонтерство у повному обсязі – це праця з людьми. Духовна праця у першу чергу. Просто одні люди знаходяться на Сході, інші на Заході країни. Часу бракує. Якби добу можна було розтягнути до годин тридцяти, тоді було б трошки легше. Спочатку я думав, що завжди буде бажання йти на Схід. Неправда. Є таке відчуття, коли ти не можеш переконати себе. Не тому, що там стріляють. Просто розумієш, що ця твоя поїздка нічого не дасть. Не хочеться даремно витрачати час. Тоді не їдеш і все. А буває – сьогодні це відчуття прийшло, а завтра ти поїхав. І ніхто не може вже зупинити. Інколи навпаки: тиждень переконуєш себе, що треба йти, а бажання немає ніякого. Дійсно, люди потім приїжджають, розповідають і розумієш, що правильно вчинив. Бо в той момент ти як священик більше потрібен був тут. Не обов'язково кудись йти за великими справами. Цікавий випадок читав, як в Росії, на Далекому Сході, де на тисячу кілометрів немає священиків, святий отець поїхав в Єрусалим на богомоліє. Люди в цей час помирають, ходять без сповіді, народжуються, а священик – на богомоліі.

Ми часто робимо вибір розумом. А розумом не можна вибрати правильний шлях. Його можна вибрати лише серцем, яке належить Богу. Якщо серце належить Богу, воно підказує, як діяти далі. Аналітика сьогодні ж купується, продається, тому дуже обережно до цього ставлюся. Переглядаючи сторінки інтернет-видань, телебачення, не віриш на слово, а пробуєш пропустити через себе, віднайти, де там зерно правди, а де бадилля якесь непотрібне. І рухаєшся далі.

Інститут волонтерства у нас розвивається, як Майдан. Воно ж без всіляких державних програм виникло. Це самоорганізація людей, які люблять Україну. І відповідно готові її захищати. Але сьогодні відчуваємо певні проблеми. Людські ресурси не безмежні. Люди готові жертвувати й віддавати в критичній ситуації. Минулого року були бойові дії, йшла справжня війна і люди готові були допомагати. Зараз багато хто не розуміє, що відбувається. І допомога значно зменшилася... Проблема, яка зараз виникла у волонтерстві, – це масовий похід у політику. Зараз вони йдуть на місцеві вибори у списках різних партій. Отримали якісь хороші пропозиції, і все...

– Якесь політичні сили пропонують Вам йти у депутати?

– Дуже багато. Телефонують, питають: «Отче Михайле, куди ви йдете?» До церкви йду. А куди це можу йти? Або гроші шукати, щоб щось хлопцям купити. Шляхтичів українських іду шукати. До речі, є дивовижні люди серед нас. До прикладу, уродженка Росії, російськомовна, але її можу назвати шляхетною україночку. Вона ніколи не дає права називати своє прізвище, тому просто зовемо її Таня. Приємно, що такі люди є. Вони не з категорії мільйонерів. Це люди, які чогось досягли в житті. І вони діляться...

Бог має плани стосовно України. Завжди порівнюю біблійний момент – муки багатостраждального Іова. Чому це сталося? Щоб показати сатані на прикладі однієї людини: відбулася

боротьба і ця людина, втрапивши все, не втратила Бога. Україна нині знаходиться у такому ж самому становищі. Є дві надпотужні сили, тобто сила Бога і значно менша сила диявольська, між якими відбувається спір за душі вже цілої країни. І сьогодні йде спір за цілий народ. Сатана каже: «Ти дав, Боже, Україні гарне географічне розташування, геополітику, тут можна розвиватися, землі прекрасні, клімат, мудрість людей дуже велика. Чим не новий вибраний народ Божий? А ти забери у нього». І по маленьку у нас почали забирати. Ми втрачали незалежність, ми не мали мудрих керівників, втрачали економіку, прийшли до зубожіння. Бабуся моя казала колись: «Аби був мир і хліб», а ми, малі, нічого не розуміли, сміялися з того. А тепер у нас забрали і мир. Що зробить український народ? Прокляне Бога чи скаже так, як сказав Іов бага-

тостраждальний: «Бог дав, Бог взяв. Нехай буде ім'я Господнє благословенне віднині і довіку»? Він тим перемиг сатану. Тобто якщо український народ не зневірився, якщо використає навіть той самий заклик Степана Бандери «Бог і Україна», що означає: на першому місці Бог, а потім Україна, яка з Богом може розвиватися, якщо ми це зрозуміємо і на першому місці поставимо Бога – й Україну у різних аспектах, тоді все у нас йде. Бог, люблячи нас, змушений допускати великі випробування...

Кожна має зайняти свою нішу. І внесок у цю перемогу матері, яка молиться за воїнів, не менший, ніж внесок воїнів, які воюють на передовій. Не всі священики зобов'язані йти капеланами на фронт. Хтось помолитиметься тут. Бог нам дасть відстояти Україну на світовому рівні, на світовій шаховій дошці. І ми не будемо пішаками. Поки що Україна не є навіть пішаком, ми дошка, на якій розігрується велика партія. Але світ недооцінює Україну, тому що дуже скоро вона буде ключовою фігурою в геополітиці. І не тому, що ми того хочемо. Того хоче Бог. Україна буде зобов'язана показати світові Христа. Не в розумінні звички, а Христа живого, жертвовного, Якого так усім бракує. Європа більш секуляризована, більш світська, там євро, там долар, а в Росії – земний бог. А Україна має шанс. У нас не так багато часу, щоб показати світові перевагу Христа над дияволом, над мамоною, над грошиками. Бог дасть нам ці сили й Україна стане на рівні Київської Русі Ярослава Мудрого. І, повірте мені, світ буде здивований. А чому ми побудуємо її не завдяки, а всупереч? Тому що є дуже простий принцип, він з Біблії: «З нами Бог, розумійте, народи, і покоряйтеся. Бо з нами Бог». А хто проти Нього?..

Справа не лише у Путіні. Знаєте, прийшов нещодавно на сільське кладовище в Маяках – люди сміття викидають під чужі могили. І зараз кожному українцеві: у тому, що відбувається війна, а вона може бути ще серйознішою, винен кожен з нас. Тому що любові до Бога і землі, дарованої Ним, у нас немає. Ми тільки філософуємо: «Дайте нам хорошого президента, який виноситиме за нас сміття». Люди добрі, так не буває! Якось прочитав прекрасну істину духовного старця, до якого підійшов учень і запитав: «З чого починається істинна віра і духовність?». Старець відповів: «Не гримай так сильно дверима». І все? Поки що все. Українці, духовний розвиток починається з елементарних речей: не лихословте, бо до того часу, як в Україну прийшов москаль, ми не лихословили; не пийте так, бо до того часу, як до нас прийшов мос-

каль, український народ не пив. Не смітіть на тій землі, наші прадіди боготворили землю, бо вона дана Богом. Тоді не буде війни. Думаєте, коли не стане Путіна, вона відразу закінчиться? Путіна то не стане, а чи не стане путінізму в кожному українцеві? Ось у чому проблема. Маленький Путін сидить у мішках кожного українця, і маленький Янукович. І ви хочете, щоб закінчилася війна? Та не закінчиться вона. Бо це сміття, накидане на могилках, було накидане вже під час війни. Нічого не змінилось. Ми не міняємося. Немає духовної єдності, немає національної єдності, моральної елементарної. Тому маємо стільки проблем. Так звана лінія розмежування, яка проходить на Сході, вона є і в Києві, Тернополі, Львові, Чернігові, Херсоні. Це лінія розмежування між двома категоріями людей: ті, які люблять Україну, і ті, які використовують Україну. І поки тих, хто любить Україну, не стане більше, у нас буде війна. От і все. Коли мене запитали: «А ви дуже любите Україну?», відповів: «Я не скажу. Вчуся любити». Сказати, що я люблю Україну – це бути готовим віддати за неї все. Я не кладу все на вівтар України. У мене є сім'я, двоє дітей, я земна людина, але даю собі чітку оцінку і моїм можливостям, я пробую навчитися любити. Можливо, якби я був сам, було б по-іншому. Бог дав мені сім'ю, я дякую Йому за це, і маю певну відповідальність за неї. А багато людей взагалі про це не думають. Дехто вважає, що він любить Україну, бо любить себе в Україні...

Попереду в нас дуже багато хорошого. Дай, Боже, до того дожити. Зараз відбувається процес очищення нації. І платимо ми за це дуже високу ціну. Гине багато хороших людей.

– Багато Ваших колег-священнослужителів стоять перед дилемою: служіння Богові чи народу? Як знайти в цьому золоту середину?

– Це дуже важко. Ловлю себе на думці, спілкуючись зі священиками, які на Сході: ми починаємо втрачати відчуття того, хто ми є. Чи ти воїн духовний, чи ти просто воїн? Дехто із священиків на фронті почувають себе зручніше у військовій формі, аніж у рясі. Багато хто геть не ідентифікує себе із воїном. І це правильно. Є священики-грецькі, які переконані, що місце священика серед пастви, яка є тут. А є священики-воїни, яким не сидиться на місці, які йдуть у військові підрозділи, де не лише воюють, і не завжди освячують крашанки, а ще п'ють горілку, маюкають, курять. Ти йдеш туди й на тобі відбиток цього всього. Але лікаря потребує хворий, а не здоровий. Чому тягне на Схід? Бо там багато хворих людей. Вони ж на злам, там дуже тяжко. Якщо хтось осуджує воїна за якісь його недоліки, за той самий алкоголізм, поїдьте самі й покажіть. Вчи не словом, а ділом. От чую часом: «Я не буду помагати тим алкашам!» Братчику, сам автомат в руки – і вперед.

Начебто ми звичні до смерті, бо доводиться постійно хоронити людей і в мирному житті. Але коли ти на Сході, то розумієш, що стаєш

більш жорстким, категоричним, не маєш гнучкості, стаєш дуже прямим, починаєш говорити речі, які багатьом не подобаються. Там все просто, бо там немає «понтів». І філософувати немає часу, бо коли летить куля чи снаряд «Граду», а він летить удвічі швидше, ніж швидкість звуку, і якщо ти почув, як летить «Град», значить ти живий, – не до філософії.

Знайомий священик любить їздити у Донський монастир в Росії. Він розповідав, що його подивувало найбільше: на території цього монастиря завжди стояло стільки військової техніки, як у нашому Музеї війська, з написами «За Родину!» від такої-то церкви для перемоги над фашизмом. У тій війні Російська Церква формувала колони військової техніки, вносячи свою лепту в перемогу над Німеччиною. Зараз росіяни засуджують українське священство. Вважаю, Українська Церква нині має стати духовною бронею української армії.

– Наші хлопці повертаються з війни, але вийти з неї неможливо. Це знають ті, хто був на ній. Може, їм більше потрібна допомога священика у мирному житті, а не на фронті?

– Я весь час кажу: як може допомогти монах вирішити людині сімейні проблеми, якщо він сам ніколи не мав сім'ї? Як може допомогти бійцеві священик, якщо він не спав із ним в одному наметі, не їв з одного казанка, не ховався разом від «Градів», якщо він не бачив того, що бачили його очі? Те ж саме стосується капеланів, які приїждять на Схід. Після першого ж обстрілу більше допомагати треба капеланові, а не солдатіві. Коли хлопці проходили підготовку на Житомирському полігоні, я вирішив стрибнути з парашута. Без підготовки будь-якої, бо ніколи не стрибав, у моєму віці та й при моїй вазі. Але для мене це було важливо. По-друге, це важливо було для інших, щоб вони розуміли: ти готовий переступити будь-який бар'єр, якщо треба буде переступити з ними. Солдати мають побачити в тобі побратима. Як мінімум ти не маєш стояти вище над ними. Не треба боятися зануритися в бруд війни й забруднитися заради духовного і фізичного життя людини. На війні немає напівтонів. Там або чорне, або біле. І священик не може допомагати собі на війні тими способами, якими «допомагають» собі хлопці. Священик, який починає вживати алкоголь, перестає бути священиком. Він має допомагати шукати Христа. Він є у них, його треба просто пробудити. Завдання священика – не навчити бійців вірити в Бога, а бути носієм Христа серед них. Принеси їм Христа. Хтось візьме, а хтось ні. І твоя молитва, може, збереже когось із них.

– Напевне, важко благословляти людину на вбивство?

– Я на вбивство ніколи не благословляв. Що таке вбивство? Це свідоме бажання забрати життя у людини заради своєї вигоди або заради своїх інтересів. На війні – це захист твоєї землі. Україна не веде загарбницької війни, а будь-яка вивільна війна виправдана. Я ніколи не вважав, що когось благословляю на вбивство. Так само, як і на Майдані. Я благословляв українців на те, щоб вони захистили Україну. Багато бійців звертаються до мене з цією проблемою, їх мучить те, що вони вбивали. Я їм кажу: «Твоє завдання – захистити свою землю. А коли війна закінчиться – помолитися за всіх, кого ти змусив був убити».

Серед сепаратистів є багато звичайних людей, обманутих, які теж думають, що вони захищають свою землю. Я б хотів розділити обидві сторони в цій війні за іншими ознаками. Я узав би найкращих представників української і російської нації і поставив би по один бік, а по інший – всіх негідників, наших і їхніх. І тоді б я з піснею ішов на таку війну. Ми дуже скоро виграли б таку війну. Шляхтичів духу, українські й російські, прогнали б усіх негідників, і те національне об'єднання, що виникло б внаслідок цієї спільної перемоги, було б найпотужнішим на світі.

Нічого, ми все витерпимо, все пройдемо й здобудемо своє. І в цьому нам допоможе Господь.

НАМ УКРАЇНУ ХРАНИ!

БІЙЦЯ АНДРІЯ СЛЮСАРЧУКА РЯТУЄ
ВИШИВАННЯ ОБРАЗІВ

Українського захисника спасає віра і його ікони. А ще родина. Повернувшись із війни, Андрій не хотів нікого бачити і ні з ким спілкуватися. Його відштовхували чиновники: рік не хотіли офіційно визнавати учасником АТО. Боєць змінив друзів, бо тепер знаходить розуміння з тими, хто пройшов пекло війни. Та не скорився злій долі, бо відчував підтримку з Небес. Полегшення відчув, коли почав вишивати святі образи.

Андрій почав вишивати, бо побачив, що це роблять і чоловіки, тож спробував сам. Вишивка його заспокоює. За п'ять місяців вишив 11 образів, одержує замовлення, їх купують. Одну подарував волонтерському центру в Ковелі. І нахнення не спадає.

– Ікона «Семистрільна» захищає не тільки воїнів, вона і від усього злого береже... Ікону святого Миколая вишив і подарував волонтерам. Бо якби не вони, то я не знаю, що з нами і було б.

Мама Андрія пані Людмила розповідає, що до вишивання саме ікон підштовхнула продавчиня бісеру на місцевому базарчику. Андрій захопився. Тепер це рятує його від тих страждань і спогадів, які спливають у пам'яті.

– Він як почав вишивати ікони – то веселіший. Зараз усміхається, до всіх привітний. А то ж починався в хаті.

Сила терпіння – це все, що треба Андрієві для його роботи. Щодня з невеликим перепочинком, а іноді й ночами. Це його дяка Богові за те, що повернувся додому живий.

– Очі заплющую – вибухи, крики дітей, жінок... Дві ночі не посплю, на третю чи на четверту виключаюся.

Уперше взявся вишити блузку. Це подарунок волонтерці Людмилі Савиній із Ковельського центру допомоги учасникам АТО. Червоними і чорними барвами, як наша українська доля, як символи важкої праці на землі й вічної боротьби за волю.

– Золоті руки в чоловіка, – каже Людмила. – Щирий, добрий, скромний, ніколи нічого ні в кого не просить. Вишиває мені блузку. Каже, що вона йому дається важко, але він долає труднощі. А от на ікони, очевидно, благословляє Бог, і всі святі в нього виходять легко.

У військо Андрія мобілізували... з третьою групою інвалідності. У день заручин хлопця збила машина, травмувала голову й ногу. Андрій втратив селезінку. Але це не спинило військкомат.

– Я медкомісії не пройшов. Однак увечері на другий день дзвонять: «Приїжджай

у військкомат». Кажу: «Не приїду, я не доберуся». – «А коли приїдеш?» – «Наступного дня приїду». Я приїхав наступного дня – мене навіть ніхто і слухати не хотів. Одразу запхали.

На війні Андрій був тричі поранений. Якось вибухом його відкинуло на сім метрів на ґрунт. Упав на спину. Коли повернувся додому – аж менший син не впізнав. Тепер вишиває лежачи, бо сидіти не може. Ще й недавно в санаторії пограбували.

Кількість медикаментів, які вживає Андрій, вражає. Щодня вони обходяться в 120 гривень. Якби не волонтери, бійці не протрималися б там, на війні. Вони й зараз допомагають, чим можуть.

Андрій ГНАТЮК
Світлина автора

ХУДОЖНЄ СЛОВО

МАРОДЕРИ

Новела

«І набоїв лишилось обмаль, і до наших далеко. І вечір настає, невідомо якою ніч буде. А якщо знову посянуть, чим будемо відбиватись? А сепаратисти онде лежать, при зброї, вже застигли...»

«Вважай, купи озброєння – на мертвяках. Кожен обвішаний. А в нас усе пощитано, і щот малий. Якщо сепари по своїх вернуться – заберуть і трупи, і озброєння, і ше по нас ударять...»

– Ти, Степаненко, про те саме думаєш, що і я?
– Про те саме, Куманишин.
– То що, поповзли?

– Поповзли, трясця його матері.
І вони де по-пластунськи, де пригнувшись, попрямували на охололе поле бою.

Вороги лежали хто як: то кілька навалом, то поодиноці, хто ницьма, хто горілиць, хто скорчившись на боку... Чимало в балаклавах, а дехто – без. Темні лица, світлі... Втім, усі зарослі, та й сутінки заходять: у степах темніє рано.

Спершу брали тільки зброю: знімали автомати, відчіпляли ріжки з набоями... І все – у мішок, і тягнути за собою. У когось (мабуть, якогось командира) забрали сумку-планшет: а що як там важливі документи? Потому прийшло на ум, що документи можуть бути і в рядових, у кишенях, за пазухами. У трьох-чотирьох – нічого, лиш якісь ампули, у п'ятого Степаненко намацав гаманця, покрутив хвилику – і туди ж, у мішок. У шостого...

– Ого... Ну й ну... Ото да...
– Що там? – підповз Куманишин.

На шії мертвого сепаратиста гронами звисали золоті хрестики, медальйони з іконками різної величини – десятки, десятки.

– Давай-но ше глянем його веццмешок, – заходився трясці Степаненко.

Однак із рюкзака, що лежав поруч, вивалилась лише якась книга, товста, дебели, в окованій важкій оправі. Розгорнули – що воно таке? Явно не військовоє, щось, певно, теж церковне.

– А, поняв. Ти згадуєш, Куманишин, був у нас недавно в бліндажах батюшка, сповідав там, все таке, і казав, що бандюки розграбили десь тут у районі церкву.

– Ну?
– То, видно, з тої церкви. Мародер, кароче. Шо з нею робити, з книгою?

– Казала моя бабця: що Бог дає – все в торбу.

– Ну, в торбу, то в торбу.
Торба, чи пак добрячий лантух, була вщерть набита, тож мусили вертатись назад, бо вже геть сутінки настали. Тягли її, тягли, по вигорбках, по кущах – аж забовваніло щось попереду, високе й широкое. Такого біля їхніх бліндажів не було й близько.

– Схоже, заблудились.
– Давай-но переждем.

Вони пригинцем та навколішках добрили, дотягли до того високого й широкого – то виявилась скирта сіна. Ну гаразд. Притулились, відпочили. Ніч можна переждати, а світатиме – зорієнтуються.

Лежали, мовчали. Знову, мабуть, обидва про одне й те ж.

– Ну, боеприпаси – то ясно, роздамо кожному, хто скільки потребує, – порушив мовчанку Степаненко. – Але знай, Куманишин: тим, що було в нього на шії, я не поділюсь. Це моє. Фронтвий трофей. Хочеш – забирай гроші.

– Ти б не дурів ото. Не маєш хрестика на шії? То вже візьми одного. А від тих усіх шия до землі не пригнеться?

– Бери гроші, Куманишин, і не виделуйся. Туди я не один гаманець вкинув.

– Ні! – слянула думка Куманишина. – Я візьму ту книженцію. За пазуху, замість броніка.

Так і зробили: той надів хрестика й медальйони, той – поклав на груди книгу.

Тиша. Заснули. Поринули в теплий сон. У теплий. У гарячий! У нестерпно жаркий!!! Куманишин схопився від кошмару: снилась пожежа у його хаті.

Ні, це не сон! Горить скирта!
– Степаненко! Степаненко, горимо!

Побратим не озивавсь, а сіно палало над ним, за ним, обабіч нього.

– Степаненко!
Куманишин потяг його за собою, потім мерщій вернувся по лантуха з боеприпасами, потім мерщій знов за побратима... І раптом серед того жару холодом обдало усвідомлення, що тягнути дали треба тільки боеприпаси.

...На ранок із бліндажів ще було видно, як жевріла та далека скирта.

– Вони стріляли не по вас, просто по скирті, щоб загорілась, безшумними запалювальними, – сказав майор Дмитрук. – Влучили в Степаненка ненароком, куля пройшла навиліт і запалила сіно. Ну а ти, мабуть, в броніку був?

Куманишин згадав і вийняв з-за пазухи свого «бронжилета». Куля пробила карбований мідний оклад і запалила книгу зсередини. Усе спопеліло й ранковий вітер розвіював над бліндажем те, що донедавна було Псалтирем. Лиш на одній обвугленій сторінці ще можна було прочитати: «Хто живе під охороною Всевишнього, той під покровом Бога Небесного оселиться».

Віктор ГРЕБЕНЮК

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 4, 5

учасники АТО Костянтин Голотовський та Віктор Сачук. Захід організували молоді патріоти за сприяння підприємця Ігоря Антошака.

Провідна газета нашого краю «Волинь нова» розповіла історію духовно-патріотичного піднесення в селі. Ініціативна група провела опитування жителів щодо об'єднання в єдину громаду – УПЦ КП. Воно показало, що переважна більшість охвнчан підтримують ідею. Тим більше, церкву тут закладали як належну саме до Київського Патріархату.

«Я прийшов в Охнівку, коли якраз почалося розділення. Частина вірян в обмін на Патріархат погодилися добудувати храм коштом місцевого можновладця. Комусь він погрожував не дати трактора чи комбайна. Декого за добродував. Люди купилися на це, і я їх не засуджую, – розповів священник Борис Наумчук. – Втім ми у своїй країні повинні молитися рідною мовою за свій народ, а не за Путіна. Цей храм будували всім селом. Освячував його владика Михаїл».

Архієрей освятив дитячий садок у Смолигові

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл взяв участь в урочистому відкритті дошкільного навчального закладу «Казка» у цьому селі Луцького районного деканату, що відбулося 3 серпня.

У вітальному слові архієпископа зазначив, що дітонародження, створення умов для виховання молодого покоління свідчить про бажання людей жити, розбудувати своє село. «Зичу, щоб у цьому дитячому садочку була лиш одна проблема – брак місць», – підсумував високопреосвященний.

Учасниками заходу також були: луцький районний декан протоієрей Володимир Присяжнюк, інше місцеве духовенство, представники влади, батьки з майбутніми вихованцями закладу.

Епархіяльний підрозділ провів захід для сімей учасників АТО

Творча зустріч «Під покровом любові», яку влаштував відділ організації благодійності та соціального служіння епархії, відбулася 8 серпня в Луцьку, у центральній міській бібліотеці для дітей.

Ціль заходу – надати духовно-психологічну допомогу сім'ям військовослужбовців, учасників війни на Сході України, повідомила керівник відділу Валерія Лесюк.

Шість матерів і семеро дітей віком до дев'яти років провели разом майже п'ять щасливих годин, відображаючи пензлем на полотні свій настрій та позитивні емоції. Перший малюнок був спільний: діти вигадували сюжет, мами допомагали. Другий жінки творили самі, у повній тиші, віддавшись своїм відчуттям (дітей тоді розважали дорослі організатори). І мами, і діти отримали море задоволення! Деякі з них навіть забажали вчитися мистецтва малювання.

Творча зустріч відбулася за сприяння керівників мистецької студії «Мальованка» Богдана Осіюка та Галини Палажнік, ГО «Волинський координаційний центр допомоги учасникам АТО», Ніни Бочарової, директорки центральної міської бібліотеки для дітей та за фінансової підтримки діаспори, зокрема парафії Покрови Пресвятої Богородиці у Відні.

Канцлер епархії благословив дітей на оздоровлення в Німеччині

Протоієрей Микола Цап взяв участь у відправленні 19-ти сиріт, напівсиріт, дітей учасників АТО, із багатодітних сімей на поїздку в Освітній центр Німецької асоціації з порятунку життя.

Відпочинок вони проводили у м. Лемен за підтримки обласної організації Товариства Червоного Хреста України.

У Волинській православній богословській академії – поповнення

11 серпня відбулися вступні іспити. До ВПБА зараховано: в бакалаврат – 48 абітурієнтів, у магістратуру – 37.

Як інформує сайт Vpba.org, розпочали з традиційного молебня в домовому храмі Всіх волинських святих, який очолив проректор з навчальної роботи протоієрей Ігор Скиба. Далі вступники проходили співбесіду, писали диктант, показували знання з біблійної історії,

РОЗДУМИ

ВИБРАНІ

Не так давно українці визначили сто імен земляків різних часів, які достойно творили й увійшли в історію нашої держави. Поряд із Григорієм Сковородою та Ярославом Мудрим стоять імена Лесі Українки, Богдана Хмельницького і навіть однофамільця Тараса – Андрія Шевченка, що творив славі сторінки не пером, а вправними футбольними ногами. Всі ці люди – вибрані з-поміж інших українців за фактом їх діяльності. Кращі з кращих. Такому вибору передували всенародні обговорення, диспути, визначення рейтингів тощо. Нація гордиться такими земляками і закликає наслідувати їх життєвий приклад. Саме вони були покликани для творення конкретної місії, призначеної Всевишнім, і з успіхом з нею справились.

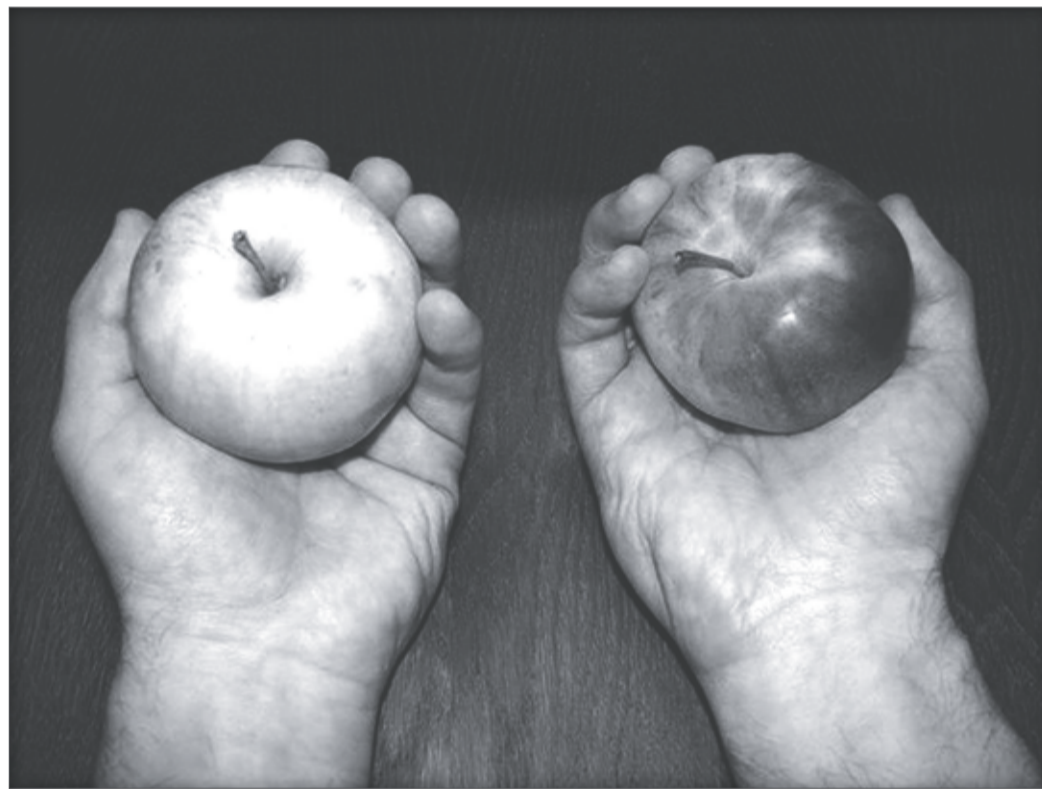
Багато хто і з «нині здравствуючих» не проти вписатися власним іменем в історію держави і виборює всіма силами привабливе місце під сонцем. Чомусь прийнято гадати, що найближче до джерел тепла і світла знаходяться владці. Їм буцімто і всі земні блага ідуть до рук легко та у великій кількості, ось тільки треба постара-

багато людей бажать іти короткою і простою дорогою до щастя, навіть якщо воно тимчасове і неправдиве.

Біблія навчає, що наші добрі діла, наша віра і покаєння не є причиною для того, щоб Господь вибрав нас, але є плодом, результатом і доказом того, що ми обрані Богом. Багато місць у Писанні виявляють ці відносини між Божим обранням і нашими ділами. У Євангелії від Йоана (15:16) Ісус каже, що Він вибрав нас не тому, що ми показали плоди, але тому, що повинні піти і приносити плоди. Апостол Павло пише в Посланнях до ефесян (1:4), що Бог обрав нас не через нашу святість, але «щоб ми були святі й непорочні перед Ним». Він також пише: «бо ми – Його творіння, створені у Христі Ісусі на добрі діла [а не «завдяки»], які Бог наперед приготував, щоб ми виконували».

Отже, це не тільки повчання про те, що ми обрані на добрі діла, але й виразний доказ того, що ці діла Бог приготував для нас.

«... Віддавайте кесареви кесареви, а Боже – Богови» (Мф. 22:21).

тись опинитися в певний час у потрібному місці.

Чим не ідеальний шанс для кожного мрійника час виборів у владні структури держави? Час диктує свідомості таких активістів потребу бути покликаними до вирішення вельми важливих справ. Бо хто ж як не я? Кому ж як не мені зайняти почесне місце за святковим столом?

Притчу про весільну гостину Ісус закінчує словами: «Бо багато покликаних, та мало обраних» (Мф. 22:14). Цими словами Спаситель хоче донести до всіх слухачів важливу вістку, що всі ми покликани, запрошені Богом до вічного щастя. Це запрошення небесний Отець дає кожному з нас, даруючи нам найперше життя і безсмертну душу. Другим знаком, який потверджує це запрошення, є момент нашого хрещення, особисте прийняття цього Божого запрошення до вічного щастя з Ним. А вже від людини залежить, чи вона використає це запрошення і виконає умови, щоб стати учасником вічного життя у Божому Царстві. Вибір вічного життя і щастя відбувається не лише у хвилину смерті, а під час земного життя, через добре виконання всіх наших обов'язків у душі віри і любові.

Сучасники готові тлумачити цю істину досить прямолинійно і банально просто. Якщо, мовляв, мене обрано лядьми до органу влади, я не тільки покликаний, а й вибраний. Хто сумнівається – ось, прошу зазирнути в депутатське посвідчення.

Однак реалії людського життя потверджують правдивість слів Христа, що мало є обраних, мало є тих людей, котрі вибирають життя і щастя з Богом, котрі ставлять на перше місце добро душі, а не добро тіла і земне щастя. Навіть ті, котрі вірують в Бога, часто віддають перевагу земним цінностям, людському щастю, бо його прояви і плоди можна побачити, відчутти на собі. А те невидиме, духовне добро важче розпізнати, побачити, відчутти на собі, бо над ним треба більше працювати, щоб його отримати і переконалися в правдивому існуванні. Тому

Ісус віддає кесареви – кесареви... Першим проявом законслухняності Ісуса – Божого Сина для державних установ були великі зусилля Його батьків, пов'язані з дорогою до Віфлеєма, щоб записати Його, згідно з наказом кесаря Августа. Ісус із Назарета трудиться до 30 років тихою працею, сплачує податки... Євангеліє представляє нам і такий вимір земного життя Спасителя. Для того, однак, щоб наслідувати Ісуса, потрібно не забути віддавати Богові те, що належить Богові: відзначати святковий день, присвячувати час для особистого та родинного спілкування з Ним у молитві, йти в любові за голосом сумління, у якому Він сам говорить...

Можливо, саме через занедбання належних особистих стосунків зі Всевишнім згодом порушиться громадський порядок, виникає неспокій у суспільстві... Коли, отже, помічаємо, як багато справ у суспільних відносинах потребує негайних перемін – варто починати з себе самого: в душі любові ревніше віддавати Богові Йому належні послух та хвалу.

Ми давно говоримо про те, що суспільство потребує якісних змін, та інтуїтивно відчуваємо, що лежать вони у площині духовності. А Божі Закони якраз і покликани чітко формувати правильний життєвий світогляд, без фальші й корисливого підтексту. Як це не прикро, але мусимо констатувати факт, що покликани кандидатури на вибори переслідують виконати зовсім не пункти закону Творця, а власного бізнес-плану або ж того, хто його фінансує.

А вибираємо достойних теж не ми. Вибраних, як казав Ісус, мало. І кого вибрав Творець, той і служить вірою та правдою суспільству. А якщо ж узв'язав прислуговувати власним меркантильним інтересам, то є яскравим прикладом карми Господньої за наші неперепірливі смаки і земні гріхи аж до повного визрівання свідомості виборців до істинних життєвих цінностей.

катехізису, церковного уставу, церковного співу. Майбутні маїстри богослів'я склали комплексний іспит.

Епархія відзначила свято Винесення хреста Господнього

14 серпня в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці Божественну Літургію з нагоди цього торжества та дня семи мучеників Маккавеїв очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

На завершення Служби Божої владика розповів вірним про значення цих празників для православного християнина. Наголосив на важливості твердого стояння у вірі за прикладом братів Маккавеїв та усвідомлення того, що Господь створив людину для вічності, а відповідно, вона повинна жити для вічності, не спокуючись на земне, тимчасове.

Для зміцнення віри проводять цього дня і винесення хреста. Християнин споглядає на це знамення й молиться, щоб Господь уберіг від спокус, біди, лиха та напастей. А подякою за Боже милосердя, на думку митрополита, є двотижневий піст, який ми оголошуємо для себе, щоб «визволитися від лукавого».

На соборному майдані відбулася традиційна освята перших плодів – меду, маку, зілля тощо.

Свято Винесення чесних дров животворчого хреста Господнього встановлено в Константинополі у IX столітті. «З причини хвороб, які дуже часто бували у серпні, здавна запровадили у Константинополі звичай виносити чесне древо хреста на дороги та вулиці для освячення місць та вигнання хвороб», свідчать грецькі джерела.

Відійшов у вічність Ігор Єремеев

Заупокійну відправу в кафедральному соборі Святої Трійці 15 серпня очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

У надгробному слові архієпископа наголосив: важливо не те, скільки людина прожила на цьому світі, а скільки добрих справ встигла зробити за відведений їй Богом час. Новоспочилого ж будуть пам'ятати за численні благі діла, які встиг зробити за свої 47 років. Це, зокрема, не тільки створення багатьох робочих місць, не тільки політична діяльність, спрямована для добра Батьківщини, а й збудовані чи відреставровані храми, допомога потребуючим тощо.

Із владикою служили ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакин та інше духовенство. Молитися за спокій душі новоспочилого й очільники обласної, міської влади, народні депутати України, бізнесмени, громадськість, рідні та близькі Ігоря Єремеева.

У Торчині освятили пам'ятник бійцям УПА

16 серпня настоятель місцевої парафії Апостола і першомученика Стефана протоієрей Степан Деленів взяв участь в урочистому відкритті монумента й освятив його.

Разом із о. Степаном молились: настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Хорохорин Луцького районного деканату священник Віктор Ліпчик, представники місцевої влади, ветерани, громадськість.

Як повідомлює сайт Volynpost.com, на пам'ятнику викарбувано імена і прізвища тих, кого знищила радянська каральна машина. Для його встановлення обрали незвичне місце – віддалену частину скверу біля Меморіалу вічної слави. За словами старожилів, тут було одне із місць катування повстанців.

Духовенство допоможе роз'яснювати правила пожежної безпеки

У храмах епархії прочитали спільне звернення Управління епархії та Управління ДСНС у Волинській області. Про це рятувальники 18 серпня домовилися з митрополитом Луцьким і Волинським Михаїлом в духовній консисторії.

За словами представників ДСНС, важливо активізувати роз'яснювальну пожежно-профілактичну роботу серед населення, щоби запобігти пожежам не лише в побуті. Зокрема, слід обережно поводитися з вогнем у місцях збирання врожаю, не допускати спалювання сухої рослинності, післяжнивних залишків і розведення багать у лісах та на торф'яниках.

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 4, 5, 10

У храмах єпархії відзначили свято Преображення Господнього

Божественну Літургію та освячення плодів у кафедральному соборі Святої Трійці **19 серпня** очолив митрополит Луцький і Волинський Михайл.

На завершення Відправи владики виголосив проповідь, розтлумачивши зміст празника. «Це одне з небагатьох свят, коли Господь привідкриває Себе, хто Він є», – зазначив архіпастир. Преображення показано нам для утвердження віри, визнання істини, щоби впевнено надіялися на життя після смерті й успадкування Царства Небесного.

ВПБА розпочала новий навчальний рік

У Волинській православній богословській академії навчання почали **20 серпня** згідно з благословінням митрополита Луцького і Волинського Михайла. Про це повідомив сайт *Vpba.org*.

Приступаючи до науки, вихованці академії традиційно зібралися в домовому храмі Всіх волинських святих. Молебень очолив проректор із навчальної роботи протоієрей Ігор Скиба. У настановчому слові о. Ігор закликав

відповідально підійти до здобуття духовних знань для служіння Богу і людям у Церкві Христовій.

Календарне зміщення навчального року зумовлено необхідністю скоротити витрати на опалення академічних корпусів.

Відділ консисторії організував підтримку сімей учасників АТО

На їхнє оздоровлення і психологічно-духовну реабілітацію відділ організації благодійності та соціального служіння єпархії (керівник Валерія Лесюк) використав понад 9500 грн. Їх пожертвувала українська діаспора в Австрії, зокрема, віденська парафія Покрови Пресвятої Богородиці.

20 червня 19 дорослих та вісім дітей із родин військовослужбовців з Люблинця Ковельського районного деканату разом із настоятелем парафії Великомученика й цілителя Пантелеймона священиком Матвієм Олійником побували в паломництві до Козацьких Могил під Берестечком.

У липні за підтримки Волинського центру допомоги бійцям АТО двоє дітей із сімей загиблих відпочивали у християнському таборі на березі моря в Одеській області. Путівки для них придбано з цих коштів. Ще для трьох оплачено проїзд із табору додому. П'ятьом із сімей бійців, зокрема зниклих безвісти, з Луцька, Ківерецького

деканату й Ратного надано фінансову допомогу на лікування та оздоровлення.

Духовенство взяло участь в урочистостях до Дня Незалежності

Єпископ Володимир-Волинський Матфей та віце-канцлер єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний взяли участь у святковому заході з нагоди 24-ї річниці Незалежності України.

Представники нашої Церкви побували на урочистостях, що відбулися **21 серпня** в обласному муздрамтеатрі ім. Т. Шевченка, на запрошення ОДА, облради, Луцької міськради та з благословіння митрополита Михайла.

Як монахи УПЦ (МП) ламали хрест у Старому Чорторійську

Інформаційній службі єпархії передано відео трагічної події, яка сталася 14 серпня 2002 р. на Маневиччині.

Того дня, на свято Винесення хреста Господнього, колишній керуючий єпархією Київського Патріархату митрополит Луцький і Волинський Яків (Панчук) прибув у с. Старий Чорторійськ відправити чин заснування храму й поставлення хреста.

По завершенні богослужіння монахи УПЦ (Московського Патріархату) та підбурені ними

інші фанатики вирвали святе знамення, наглумилися, поламавши його, і кинули в річку. Вражені таким блюзнірством, парафіяни Української Церкви витягли хреста, полагодили і встановили там, де пізніше постала церква Успіння Пресвятої Богородиці.

За кілька років головні фігуранти того безчинства один за одним трагічно загинули, розповів учасник відправи архідиякон Микола Коць. Ті сумні випадки не зловтішили громаду: вона постійно возносить молитви за братів і сестер по вірі й крові, які вчинили те злодіяння.

У 2009 р. парафія вирішила ушанувати хреста на місці колишньої наруги, щоб видимий знак завжди застерігав від богозневаги. Під проводом тоді ще архієпископа, а тепер митрополита Луцького і Волинського Михайла новий хрест понесли тим же шляхом і встановили саме там, де злочинці познущалися над святою річчю. Було відслужено молебень для примноження любові та викорінення ненависті й усякого зла.

Переглянути відео можна на єпархіальному сайті *Pravoslaviavolyni.org.ua*.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті *Pravoslaviavolyni.org.ua*

ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

1 жовтня

День освяти храму: 5 років тому, 2010-го, – каплиця Великомученика і цілителя Пантелеймона Горохівського психоневрологічного інтернату для інвалідів.

День висвяти: 15 років тому, 2000-го, – протоієрей Володимир Мельничук, клірик кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку.

3 жовтня

День висвяти: 5 років тому, 2010-го, – протоієрей Володимир Вакин, ректор Волинської православної богословської академії, настоятель парафії Апостола Филипа в Луцьку.

8 жовтня

День заснування храму: 20 років тому, 1995-го, – церква Архістратига Михайла в с. Ловище Турійського деканату.

День освяти храму: 20 років тому, 1995-го, – церква Апостола і євангеліста Йоана Богослова в с. Уманці Горохівського деканату.

День висвяти: 20 років тому, 1995-го, – протоієрей Микола Лазука, клірик парафії Успіння Пресвятої Богородиці в Луцьку.

9 жовтня

День освяти храму: 20 років тому, 1995-го, – церква Апостола і євангеліста Йоана Богослова в с. Старосілля Іваничівського деканату.

12 жовтня

День висвяти: 5 років тому, 2010-го, – священик

Антон Таранченко, настоятель парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Старий Чорторійськ Маневичького деканату.

14 жовтня

День освяти храму: 20 років тому, 1995-го (невідомо якого дня й місяця), – церква Покрови Пресвятої Богородиці в с. Зелена Ковельського районного деканату;

5 років тому, 2010-го, – скит Святого Духа чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин на Ківереччині.

День висвяти: 20 років тому, 1995-го, – протоієрей Юрій Пилипець, декан володимирський міський і собору Різдва Христового у Володимирі-Волинському.

15 жовтня

День висвяти: 20 років тому, 1995-го, – протоієрей Володимир Прус, настоятель парафії Положення ризи Пресвятої Богородиці в с. Менчич Іваничівського деканату.

17 жовтня

День освяти храму: 5 років тому, 2010-го, – церква Великомученика Димитрія Солунського в с. Заставне Нововолинського деканату (Іваничівський р-н).

День народження: 60 років тому, 1955-го, – протоієрей Богдан Гринів, клірик парафії Святителя Федосія Чернігівського в Луцьку.

22 жовтня

День висвяти: 15 років тому, 2000-го, – митрополит Луцький і Волинський Михайл.

26 жовтня

День висвяти: 20 років тому, 1995-го, – священик Василь Васильків, настоятель парафії Великомучениці Параскеви-П'ятниці в с. Литовеж Іваничівського деканату.

День народження: 30 років тому, 1985-го, – священик Василь Довбуш, настоятель парафії Архістратига Михайла в с. Омельно Ківерецького деканату.

27 жовтня

День народження: 45 років тому, 1970-го, – священик Сергій Крук, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці у с. Перемиль Горохівського деканату.

28 жовтня

День освяти храму: 15 років тому, 2000-го, – церква Апостола і євангеліста Йоана Богослова в с. Охнівка Володимирського районного деканату.

29 жовтня

День висвяти: 15 років тому, 2000-го, – священик Микола Гаківник, настоятель парафії Архістратига Михайла в с. Конюхи Локачинського деканату.

Щиросердечно вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні отці, браття й сестри! Хай Бог благословляє усіх вас на многії і благі літа!

ОФІЦІЙНО

Священника Івана Пирога

призначено настоятелем парафії Архістратига Михайла в с. Кругель і Воздвиження хреста Господнього в с. Нові Кошари Ковельського райдекан. (указ

№ 29 від 20 травня 2015 р.).

Протоієрея Віталія Голяна призначено настоятелем парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Грибовиця Нововолинського дек. (№ 35 від 16 червня).

Таїсію Поліщук звільнено від обов'язків бухгалтера Управління єпархії, а **Любов Горай** призначено на цю посаду (№ 36, 37 від 18 червня).

Ігумена Константина (Марченка) звільнено від обов'язків настоятеля каплиці Ікони «Неопалима купина» на території частини спеціальної пожежної техніки в Луцьку, а **священника Віталія Ващука** призначено на цю посаду (№ 38, 39 від 23 червня).

Священника Ігоря Веретку-Казмірчука зараховано в клір парафії Різдва Пресвятої Богородиці в Рожищі (№ 40 від 23 червня).

ПАЛОМНИЦТВА

19 вересня – до святинь Рівенщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межирічі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Пресвятої Богородиці). Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Вартість поїздки 150 грн.

20 вересня – до святинь Львова. Виїзд о 6.30. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 250 грн.

26 вересня – до почаївських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни – жіночий монастир Богоявлення Господнього у Кременці – храм Пророка Іллі в Дубенському замку. Виїзд о 6.30. Повернення – о 20.00. Вартість поїздки 140 грн.

26 вересня – до Тростянецької чудотворної ікони Божої Матері (с. Тростянець Ківерецького деканату). Виїзд о 13.00. Повернення – о 17.00. Вартість поїздки 60 грн.

27 вересня – у чоловічий монастир Успіння Пресвятої Богородиці в с. Сокіл Рожищанського деканату. Виїзд о 7.00. Повернення – о 16.00. Вартість поїздки 100 грн.

5–11 жовтня – до святинь Грузії: Тбілісі – Мцхета – Сігнахі – Бодбе – Телаві – Ахалціхе – Боржомі. Зголошуватися до 20 вересня.

Реєстрація – не пізніше ніж за день до початку прощі (якщо не зазначено інше). Виїзд на всі богомілья – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація – у паломницькому центрі єпархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71–83–77, (050) 812–09–79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

СЛОВО КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ – НА ВОЛИНІ

ЧИТАЙТЕ

Газета «Волинські єпархіальні відомості»: запитуйте у храмах, кіосках, передплачуйте на пошту (виходить раз на місяць). Звертатись: (0332) 72-21-82, hazeta.yuev@gmail.com
Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМУ, біля обласної юнацької бібліотеки).

Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.
Звертатись: (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97, kljuchi@ukr.net

ДИВІТЬСЯ

Відеоканали в інтернеті: Youtube.com/Pravoslaviavolyni; Youtube.com/social1970
Передача «Що каже священник» на обласному державному телебаченні (виходить раз на місяць – слідкуйте за телепрограмою). Звертатись: (0332) 72-21-82, telesobor@gmail.com

СЛУХАЙТЕ

Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).
Звертатись: (095) 126-40-77, blaho@ukr.net

ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ

Сайт pravoslaviavolyni.org.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Свідоцтво про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)
Друк – ПрАТ «Волинська обласна друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 24-25-07. Зам. 3162. Наклад 3300 пр.
Передплатний індекс 91241

Редакція

Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Андрій ГНАТЮК, Олександр БІЛЬЧУК (верстка, «ІНЦІАЛ»)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове.
Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім.
Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. Volynkonsistoria@ukr.net.
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10.00–16.00.
Обідня перерва: 13.00–14.00

Керуючий єпархією

Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ.
Тел./факс (0332) 72-44-64

Канцелярія

Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віце-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ.
Моб. (050) 956-70-00

Інформаційно-видавничий центр

43025, Луцьк, просп. Волі, 2. Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії) – info@sluzhba@ukr.net
Сайт pravoslaviavolyni.org.ua – info@pravoslaviavolyni.org.ua
Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські єпархіальні відомості» – hazeta.yuev@gmail.com

Телестудія «Собор» – гол. редактор Андрій ГНАТЮК. Telesobor@gmail.com
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. blaho@ukr.net
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО.
Тел. (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97. Kljuchi@ukr.net.

Капеланська служба

Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК.
Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

Паломницький центр «Україна»

Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79
Відділ організації благодійності та соціального служіння
Завідувач Валерія ЛЕСЮК. Моб. (095) 037-67-00

Склад-магазин ікон, риз, церковного начиння тощо

Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58
Розпорядок роботи: понеділок–п'ятниця – з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва від 13 до 14-ї.

ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ

ВСЕЗАГАЛЬНЕ РОЗБЕЩЕННЯ ЛЮДСТВА

«Коли люди почали примножуватися на землі і народилися у них дочки, тоді сини Божі побачили дочок людських, що вони красиві, і брали їх собі за дружин, яку хто обрав. І сказав Господь [Бог]: не вічно Духу Моєму бути зневаженим людьми [цими], тому що вони плоть; нехай будуть дні їх сто двадцять років. У той час були на землі велетні, особливо ж з тих часів, коли сини Божі стали входити до дочок людських, і вони стали народжувати їм: це сильні, справданна славні люди.

І побачив Господь [Бог], що велике розбещення людей на землі, і що всі їх думки і помисли серця їх були злом повсякденно; і розкався Господь, що створив людину на землі, і засмутився у серці Своєму. І сказав Господь: знищу з лиця землі людей, яких Я створив, від людини до худоби, і плазунів, і птахів небесних знищу, бо Я розкався, що створив їх» (Буття, 6:1-7).

«Коли люди почали примножуватися на землі...».

Контекст мови показує, що тут ціле береться замість частини – «каїнітяни» позначаються загальним поняттям «людей», аналогію чому ми бачимо і в інших місцях Писання.

«...Тоді сини Божі побачили дочок людських...».

Це – одне з найважливіших для тлумачення місць Біблії. Головна важкість його полягає у визначенні того, кого тут потрібно розуміти під «синами Божими». Одні, переважно юдейські рабини, ґрунтуючись на філологічному значенні кореня слова «Божий», бачили тут вказівку на синів вельмож і князів, узагалі вищих і знатних станів, які нібито вступали в шлюб з дівчатами нижчих суспільних верств. Але це пояснення не витримує ніякої критики, бо не пояснює подальших наслідків зазначеного факту.

Більшість юдейських і християнських тлумачів давнини, разом із раціоналістами Нового часу, під «синами Божими» розуміють ангелів. Будучи докладно розвинене в апокрифічних книгах – Еноха і Ювілеїв – та в творах Філона Олександрійського, ця думка в перші віки християнської ери була так широко популярною, що її поділяли навіть багато хто з отців і вчителів Церкви (Юстин Філософ, Іринеї, Афінагор, Климент Олександрійський, Тертуліан, Амвросій та інші). Але хоча під терміном «сини Божі» Священне Писання іноді, переважно в поетичних текстах розуміє ангелів (Іов. 1:6; 2:1; 38:7), і контекст цієї оповіді, і його позитивно-історичний характер, і філологічно-догматичні вимоги не дозволяють стати на сторону цієї думки.

Єдиною правильною точкою зору, яка вдало уникає недоліків двох вищевказаних думок і задовольняє всі філологічні, текстуальні та історико-догматичні вимоги, вважається третя думка, за якою під «синами Божими» потрібно розуміти благочестивих сифітів. На стороні її стоїть більшість прославлених ексегетичними працями отців Церкви (Іоан Златоуст, Єфрем Сирин, Феодорит, Кирило Єрусалимський, Єроним, Августин та інші) і цілий ряд сучасних ексегетів.

Думка ця цілком виправдовується філологічно, оскільки назва «синів Божих» у Священному Писанні обох Заповітів (Втор. 14:1; Пс. 72:15; Прем. 16:26; Лк. 3:38; Рим. 8:19; Гал. 3:26) нерідко додається до благочестивих людей. Цьому сприяє і контекст попередньої оповіді, в якій при вирахованні потомства Сифа на чолі його поставлено ім'я Бога, тому всі сифіти представляються ніби Його дітьми. Ще рішучіше те ж саме вказує заключний, 26 вірш 6 гл., де говориться, що в дні Єноса сифіти почали урочисто призивати ім'я Господа і самі називалися на честь Його «синами Божими». Нарешті, про це ж говорить і самий характер шлюбів, укладених між синами Божими і дочками людськими: за змістом ужитого тут біблійного виразу це не були тимчасові і протиприродні зв'язки, а звичайні шлюби, правильні юридично, але згубні за моральними наслідками.

«...Побачили дочок людських, що вони красиві...».

Якщо ми пригадаємо, що при характеристиці каїнітянок фізична краса і чуттєва привабливість стояла на першому плані (Ада, Цилла, Ноєма), то стане ясно, що тут буттеписменник говорить саме про каїнітянок. При такому розумінні «синів Божих» і «дочок людських» ми цілком витримуємо і дане в тексті їхнє протиставлення: як ті, так і інші – представники одного і того ж первісного людства; але, будучи подібні за природою, вони протилежні за своїм духовно-моральним настроєнням. «Сини Божі» були виразниками всього доброго, піднесеного і хорошого; дочки людські, які вели себе спокусливо, – уособлення земних чуттєвих інтересів. Із часом протилежність зникає – сини Божі змішуються з дочками людськими, чим стирається грань між добром і злом, дається повний простір пануванню нижчих, чуттєвих інтересів плоті на шкоду вищим інтересам духу.

«І сказав Господь [Бог]: не вічно Духу Моєму бути зневаженим людьми [цими], тому що вони плоть; нехай будуть дні їх сто двадцять років...».

«Не вічно Духу Моєму бути зневаженим людьми [цими]...».

Очевидно, тут іде продовження попередньої розповіді: там вказувався самий факт, а тут дається відповідна йому оцінка. І якщо тут дійові особи ясно названі людьми, то вони ж (а не ангели) розумілися і вище. Зокрема, «Духу Моєму» і містять вказівку або на внутрішню, духовну сутність людської природи (з глупим посиланням на історію творіння людини, 2:6), або ж, що ще ймовірніше, – на Святого Духа як творчий принцип усього взагалі (Бут. 1:2) і релігійно-етичного життя зокрема. Зневага до Нього є саме та хула на Духа Святого, яка, за словами Спасителя, становить один із найважливіших смертельних гріхів (Мк. 3:29).

Це такий ступінь гріховного озлоблення людини, коли стає психологічно неможливим ніяке виправлення.

«...Тому що вони плоть...». Ось та причина, через яку люди знехтували Божественним Духом і заслужили покарання. Митрополит Філарет (Дроздов) більш точно перекладає: «в омані своїй», – очевидно, біблійний автор цим знову вказував на нечестиві зносини сифітів з каїнітянами. Оскільки вступаючи в подібні шлюби, люди свідчили про занепад у них вищих, духовних інтересів і про панування нижчих, плотських, то й самі вони ніби перетворювалися на ту грубу плоть, яка у мові Священного Пи-

«Це сильні, справданна славні люди...». Тут ідеться вже про плоти змішаних шлюбів, які, на відміну від «нефілім», у єврейському тексті названі «гібборім» – сильні. Це в біблійному слововживанні означає видатну особистість (2 Цар. 17:10; Дан. 11:3), доброго воїна, людину, що перевершує інших своєю силою (3 Цар. 11:28). Звідси очевидно, що нащадки шлюбів сифітів з каїнітянами перевершували своїх прабатьків, як фізично, так і аморально. Називаючи цих «гібборім» здавна «славними людьми», буттеписменник, імовірно, мав на увазі, що вони під ім'ям «героїв давнини» отримали світову популярність у традиціях людства (Вар. 3:26–28).

«І побачив Господь [Бог], що велике розбещення людей на землі, і що всі їх думки і помисли серця їх були злом повсякденно...».

«...Що всі їх думки і помисли серця їх були злом повсякденно...». Корінь глибокого розбещення передпотопного людства вказується в пошкодженні серця. Воно вважалось осередком усієї свідомої діяльності людини, тож і розбещення його рівносно зараженню самого джерела життя (Мф. 15:19).

«І розкався Господь, що створив людину на землі, і засмутився у серці Своєму...».

Про «розкаєння» Бога можна зрозуміти з розповіді про Саула, де дворазово мовиться про Боже каєття (1 Цар. 15:11 і 35) і де, разом з тим, Самуїл говорить про Бога, що Він – не людина, щоб Йому каєтися (29). З цього видно, що коли йдеться про Нього, як про людину, то це тому, що Боже Слово викладено мовою синів людських. «Каєття» Боже – це вираз думки про крайній Божий жаль.

«...І засмутився у серці Своєму...». Це такий же «людиноподібний» вираз. «Скорбота» Божа – передбачення неможливості людині, створеній зі свободною волею, яка свідомо і наполегливо зловживає нею, повернутися на добру путь. Там, де йдеться про скорботу Божу, як, наприклад, про міста, які нахилилися на себе гнів Божий (Мф. 11:20–26; Лк. 10:13), потрібно розуміти, що вирок правди Божої здійснився, що рід цей, або людина, повинні загинути, аби зло не стало вічним.

«І сказав Господь: знищу з лиця землі людей, яких Я створив, від людини до худоби, і плазунів, і птахів небесних знищу, бо Я розкався, що створив їх».

Тут дано більш сильне вираження тієї ж самої думки – про глибоку невідповідність дій людської свободи планам Божественного промислу і бажання Всемогутнього знищити цю дисгармонію.

При цьому сумну долю людини повинен був розділити і навколишній світ живих істот, тому що між долею людини і життям природи, за вченням Писання, існує найтісніший, моральний зв'язок. Тож падіння і встання людини відповідним чином відбивається і на всьому іншому творінні. І це не було, строго кажучи, винищенням людства (оскільки праведний Ной і його сім'я спаслися і відродили його), а лише викоріненням зла, яке панувало на землі, та омиттям його у водах всесвітнього потопу (3 Езд. 3:8–9; 1 Пет. 3:20–21).

Священик Андрій ХРОМЯК,
викладач Волинської православної богословської академії, кандидат богословських наук

сання є синонімом усього низького, матеріального і гріховного.

«...Нехай будуть дні їх сто двадцять років...». Цих слів не можна розуміти в значенні скорочення людського життя до цих меж (як розумів Йосиф Флавій), оскільки ще довгий час і після потопу людство жило більше 120 років, досягаючи іноді до 500. Варто в них убачати термін, призначений Богом для покаєння і виправлення людей, протягом якого праведний Ной пророкував про потоп і робив відповідні до нього приготування (1 Пет. 3:20).

«У той час були на землі велетні, особливо ж з тих часів, коли сини Божі стали входити до дочок людських, і вони стали народжувати їм: це сильні, справданна славні люди».

«У той час були на землі велетні...». Передпотопне людство іменується «велетнями», в оригіналі – «нефілім». Хоча, в Писанні цим словом іноді позначають гігантів (Чис. 13:33–34), але основне значення кореня цього слова – «руйнувати, скидати», а у формі «ніф» – «змусити падати; спокушати, розбещувати». Тому в цих первісних «нефілім» можна бачити людей, які не тільки відрізнялися незвичайною фізичною силою і зростанням, але й осіб, які свідомо зневажали правду і гнобили слабких. Існували подібні особистості серед каїнітів і раніше, ймовірно, з епохи Тувалкаїна, який винайшов зброю, і Ламеха, який заспівав йому переможний гімн. Із часу ж змішання сифітів з каїнітянами ці «нефіліми» особливо розмножилися внаслідок загального розбещення і падіння всіх моральних основ.

Не розумієте деяких місць у Святому Письмі? Бажаєте ґрунтовних пояснень окремих цитат із Біблії? Звертайтеся до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1; (0332) 72-21-82; hazeta.vyev@gmail.com

РАДИМО ПРИДБАТИ

Колядникам на замітку

Новорічно-різдвяні свята стають «жнивими», коли веселі гурти-ватаги співачок кожною оселі про радісну новину – народження Божого Дитяти. Але для того, щоб ці жнива стали справжнім ужином духовності, потрібно збагатити репертуар змістовними колядками, щедрівками та цікавими віншуваннями. Тоді походеньки серйозних колядників принесуть радість господарям, а дітворі – захоплення і спонуку для подальшого вдосконалення широкого народного обрядку.

У видавництві «Терен» вийшла у світ книга «Віншівки. Колядки. Щедрівки», де окрім кількох десятків різдвяних пісень із нотними записами є оригінальні тексти віншівок за авторством Віталія

Клімчука – головного редактора газети «Волинські епархіальні відомості». Автор неодноразово виступав на сторінках світської та церковної преси проти засилля віншівок атеїстичної доби, де основною темою звучало прохання щедро одарувати колядників, забуваючи про істинне призначення святкових зичень.

Свіжі й оригінальні тексти різдвяних вітань, колядок і щедрівок, як і деякі традиційні, стануть у пригоді не тільки малечі, а й дорослим.

Збірник можна придбати у книгарні-бібліотеці «Ключі» (м. Луцьк, просп. Воли, 2), у мережі супермаркетів «Наш край» та безпосередньо в автора (тел. 095-324-03-54).

